Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • 20 ноябрь 1974 йил, чоршанба • №271 (16.051). • Баҳоси 2 тийин.

Ўртоқ Л. И. Брежнев ўртоқ В. Ярузельскийни қабул қилди

19 ноябрь куни КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев расмий дўстона визит билан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ПХР миллий мудофаа министри, армия генерали В. Ярузельскийни Кремлда қабул қилди.

Суҳбатда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси СССР мудофаа министри А. А. Гречко ва ПХРнинг СССРдаги элчиси З. Новак қатнашдилар.

Совет Иттифоқи билан Польша ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларини янада ривожлантириш билан боғлиқ масалалар хусусида, шунингдек актуал халқаро проблемалар хусусида фикр алмашилди.

Суҳбат самимий ва дўстона вазиятда ўтди.

СОВЕТ—ЭРОН МУЗОКАРАЛАРИ

18 ноябрь куни Кремлда КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Н. В. Подгорний, СССР Министрлар Совети Раиси А. Н. Косигин, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико билан СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан дўстона амалий визит билан Москвада меҳмон бўлиб турган Эрон шаҳаншоҳи Муҳаммад Ризо Паҳлавий ўртасида музокаралар бошланди.

Дўстона ва амалий вазиятда ўтган музокаралар чоғида турли соҳалардаги Совет — Эрон ҳамкорлигининг аҳволи ва бу ҳамкорликни ривожлантириш истиқболлари батафсил кўриб чиқилди. Томонлар ўзаро манфаатли иқтисодий ҳамкорликни кучайтириш, савдо ва илмий-техникавий алоқаларни кенгайтириш имкониятларига катта эътибор бердилар.

Ҳар икки томонни қизиқтирувчи бир қанча актуал халқаро проблемалар юзасидан ҳам фикрлашиб олинди. Жаҳонда сиёсий иқлимни янада соғламлаштириш, кескинликнинг юмшаш жараёнини Яқин ва Ўрта Шарқ районларига ёйиш вазифалари билан боғлиқ бўлган масалалар муҳокама қилинди.

Музокараларда совет томонидан — СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари С. П. Козирев, СССРнинг Эрондаги элчиси В. Я. Ерофеев, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг референти Е. М. Самотейкин;

Эрон томонидан — Экономика ва молия министри Х. Ансарий ва Эроннинг СССРдаги элчиси А. Ардалан иштирок этдилар.

Музокаралар давом эттирилади.

* * *

19 ноябрь куни Кремлда СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико билан Эрон шаҳаншоҳи Муҳаммад Ризо Паҳлавий ўртасида музокаралар давом эттирилди.

Томонлар сиёсий, иқтисодий, илмий-техникавий, маданий ва бошқа соҳаларда Совет—Эрон муносабатлари масалаларини ҳамда ўзаро манфаатли икки томонлама ҳамкорликни янада ривожлантириш йўлларини муҳокама қилишни давом эттирдилар.

Ҳар иккала томонни қизиқтирувчи халқаро проблемалар юзасидан ҳам фикрлашув давом эттирилди. (ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ САМАРҚАНД ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИНИНГ СЕКРЕТАРИ ЎРТОҚ В. П. КУКСЕНКОГА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ РАИСИ ЎРТОҚ С. Ҳ. ҲАМРОҚУЛОВГА

Самарқанд области колхозчилари, совхоз ишчилари, механизаторлари, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги мутахассислари, тайёрлаш ва транспорт ташкилотлари, саноат корхоналарининг коллективлари, партия, совет, касаба союз ва комсомол ходимларини катта меҳнат ғалабаси билан—давлатга пахта сотиш юзасидан олинган социалистик мажбуриятларни бажарганликлари билан қизғин қутлайман.

Область қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари колхоз ва совхоз ишлаб чиқариш резервларидан фойдаланиб, илғор тажрибага таяниб, пахта, дон, деҳқончилик ва чорвачилик бошқа маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш бўйича муваффақиятли ишлайдилар, 1975 йил ҳосили учун мустаҳкам замин яратадилар ва беш йиллик план топшириқларини муваффақиятли бажарадилар, деб ишонаман.

1974 йил, 19 ноябрь. Л. БРЕЖНЕВ.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИГА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТЬ СОВЕТИГА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Сурхондарё областининг колхозчилари, совхоз ишчилари, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги мутахассислари, тайёрлов органлари ходимларини, партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари ходимларини, барча меҳнаткашларини катта меҳнат ғалабаси—давлатга пахта сотиш юзасидан юбилей йилнинг социалистик мажбуриятларини бажарганликлари билан қизғин табриклайдилар.

Областнинг колхоз ва совхозлари йилнинг қийин шароитларида мисли кўрилмаган сув танқислигига қарамай, йиғим-терими уюшқоқлик билан ўтказдилар ва тайёрлов пунктларига 450 минг тонна пахта етказиб бердилар. Шунинг 136 минг тоннаси ингичка толали пахтадир. Машинада пахта териш плани ошириб бажарилди.

Денов, Сариосиё, Гагарин, Жарқўрғон, Шеробод, Шўрчи районларининг колхоз ва совхозлари давлатга пахта сотиш юзасидан зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини ошириб бажардилар. Термиз районининг деҳқонлари мажбурият ҳисобига пахта топширмоқдалар.

Эришилган ғалаба — пахтакорлар, механизаторлар, ирригаторлар, қишлоқ хўжалиги барча меҳнаткашларининг катта меҳнати ва юксак маҳорати, қишлоқ хўжалигига ёрдам берган барча меҳнаткашларнинг фидокорона меҳнати натижасидир.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Сурхондарё области қишлоқ хўжалигининг меҳнаткашлари 1975 йил ҳосили учун мустаҳкам замин яратиш билан бирга ҳамма кузги-қишки ишларни ўз вақтида ғоят сифатли қилиб бажарадилар, чорва қишловини намунали ташкил этадилар, суғориладиган деҳқончилик катта имкониятларни амалга ошириш ва техника тараққиётини жорий этиш асосида пахтачиликни, қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳаларини янада юксалтиришга эришадилар, беш йиллик планнинг ҳамма топшириқларини муваффақиятли бажарадилар, деб қаттиқ ишонч билдирадилар.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ	ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ	ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

БЕЛГИЛОВЧИ ЙИЛ ОДИМЛАРИ

КУЗГИ-ҚИШКИ ТАДБИРЛАРНИ ЎЗ ВАҚТИДА ЎТКАЗАЙЛИК

МЎЛ ҲОСИЛ ГАРОВИ

Куз саҳий келди. Пахтакорлар меҳнати, техника қудрати билан унумдор пахта далаларимизда «оқ олтин»дан юқори ҳосил етиштирилди ва тезкорлик билан йиғиб-териб олиниб, она-Ватанга 5 миллион 300 минг тоннадан ортиқ дурдона армуғон этилди. Далаларда ҳосил йиғим-терими қизғин давом эттирилмоқда. Дала меҳнатчилари етиштирилган ҳосилнинг охирги граммигача сира нобуд қилмасдан йиғиб олиш ва давлатга топшириш учун курашмоқдалар.

Айни кезда ҳосили йиғиб-териб олинган пайкалларни шудгорлаш ишлари авж олдирилмоқда. Кузги шудгор — мўл ҳосил гарови! Деҳқонларда «Ер ҳайдасанг —куз ҳайда, куз ҳайдамасанг — юз ҳайда» деган мақол бор. Ер кузда чуқур шудгорланса, қишки ёғингарчиликлар туфайли тупроқ қатламида кўп нам тўпланади, пайкалларнинг донадорлиги ошади, тупроқнинг қуйи қатламидаги қишлоқ хўжалик зараркунандалари устки қатламига чиқиб, қишки совуқлар таъсирида қирилиб кетади.

Одатда деҳқонлар келгуси йил мўл ҳосилига кузда хамиртуруш ташлайдилар. Ерлар ғўзапоядан тозаланиши билан ўғитланиб, чуқур шудгорланади. Қишда яхоб бериш, шўр ювиш учун марзалар олинади, суғориш тармоқлари тартибга келтирилади, зовурлар қазилиб, сизот сув камайтирилади, айни кезда қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши профилактик тадбирлар ўтказилади.

Республикамизнинг кўпчилик областлари ва районларида келгуси йил мўл ҳосилига тайёргарлик ишлари авж олдирилмоқда. Бутун куч, техника воситалари агротехниканинг кузги тадбирларини изчиллик билан ўтказишга сафарбар этилмоқда. Механизаторлар ерларни сифатли шудгорламоқдалар. Хоразм области меҳнаткашлари юбилей йилида ҳосилдорликда республикамиз бўйича энг юқори кўрсаткичга эришди. Бунинг боиси шундаки, область пахтакорлари ўтган йили агротехниканинг кузги-қишки тадбирларини қисқа вақтда ғоят уюшқоқлик билан ўтказган эдилар.

Миришкор пахта усталари бу йил ҳам ишни намунали ташкил этмоқдалар. Шу кунга қадар 5 минг гектардан кўпроқ майдон чуқур шудгорлаб қўйилди. Областда экин ерларини минерал ва органик ўғитлар билан ўғитлаш тупроқ картограммасига асосланган ҳолда, мутахассислар ва тажрибакор деҳқонларнинг маслаҳати бўйича ўтказилмоқда. Ҳосилдорликда ҳам, ялпи тоннада ҳам яхши кўрсаткичга эришган Хива, Янгиариқ районларининг хўжаликларида келгуси йил ҳосилига тараддуд ишлари айниқса намунали ташкил қилинган.

Тошкент ва Андижон областларининг хўжаликларида ҳам кузги шудгор ишлари тезкорлик билан олиб борилмоқда. Бу областларда ғалла ва маккажўхори майдонлари асосан шудгорланиб бўлинди, янги ерлар ўзлаштириш, партов ерларни қишлоқ хўжалик оборотига киритиш соҳасида катта ишлар олиб борилмоқда.

Бухоро областининг Ромитан районн хўжаликлари юбилей йилида она-Ватанга 72 минг тоннадан зиёд дурдона етказиб бериб, социалистик мажбуриятини шараф билан адо этдилар. Шу билан бирга келгуси йил мўл ҳосилига тайёргарлик ишларини кучайтириб юбордилар. Шу кунгача ғўзапоядан тозаланган 4 минг гектарга яқин ер шудгор қилинди. Райондаги «Октябрь 50 йиллиги», «Ромитан» совхозлари, Нариманов номли, Энгельс номли, «Октябрь» колхозлари ва бошқа хўжаликларда ерларни ғўзапоядан тозалаш, ўғитлаш, чуқур шудгорлаш график асосида олиб борилмоқда. «Узсельхозтехника» район бирлашмаси ва хўжаликларнинг устахоналарида тракторлар ва бошқа хил қишлоқ хўжалик машиналари, агрегатларни ремонт қилиш авж олдириб юборилди. Ремонтчиларнинг унумли ишлашлари учун ҳамма шароитлар яратиб берилди.

Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Бироқ ҳамма жойда ҳам техника ремонти, кузги шудгорлаш ишлари кўнгилдагидек олиб борилаётир, деб бўлмайди. Кўпчилик хўжаликларда бор ҳосилни тезкорлик билан йиғиб-териб олиш, майдонларни ғўзапоялардан тозалаш, ерларни минерал ва органик ўғитлар билан ўғитлаш пайсалга солинмоқда, ҳамма имкониятлар бўла туриб, ерларни шудгорлашга киришмаган хўжаликлар бор.

Куз яхши келди, ҳаво чарақлаб турибди. Бундай шароитда ҳамма куч, техника воситалари агротехниканинг кузги-қишки тадбирларини тезкорлик билан амалга оширишга сафарбар этилмоғи керак. Мавжуд ҳайдов тракторлари тўла ишга туширилмоғи, уларнинг ҳар бири учун кунлик графиклар белгиланиб, ижроси мунтазам текшириб борилмоғи даркор. Агрономлар ва бошқа мутахассислар кузги шудгорлашнинг сифати устидан қаттиқ назорат олиб боришлари лозим. Ҳар бир карта белгиланган чуқурликда ҳайдалиши, бир парча ернинг шудгорланмай қолишига йўл қўйилмаслиги зарур.

Илғор хўжаликлар йиғим-теримни конвейер усулида олиб боряпти, ҳосили териб олинган пайкалларнинг ғўзапояси йиғиштирилиб, ўғит солиняпти, сўнгра шудгорланяпти. Бу усулни ҳамма жойда кенг қўллаш керак.

Шўр ювиш, сизот сувни қочиришга тайёргарлик ҳам бутун чоралар билан кучайтирилмоғи даркор. Куз ҳавоси илиқ келиши туфайли қишлоқ хўжалик зараркунандаларининг кўпайиш хавфи туғилмоқда. Химизаторлар унга қарши таъсирчан чоралар кўриши лозим.

Ҳамма жойда мўл ҳосил гарови — шудгорлашни оммавий равишда қизитиб юборайлик!

Тошкент область, Бўка районидаги «Кўнорол» совхози деҳқонлари келаси йил ҳосилига пухта замин яратмоқдалар. Шу кунларда хўжалик далаларида ҳосилдан бўшаган майдонлар сифатли шудгор қилинмоқда. Бу ишга 32 ҳайдов трактори сафарбар этилган. Совхозда кунига 150 гектар майдон шудгорланяпти. Суратда: (чапдан) механизаторлардан И. Қўзиев ва С. Шоймардоновлар.

Ж. Тўраев фотоси.

БОЛАЛАР САЛОМАТЛИГИ—ХАЛҚ БАХТИ

19 ноябрь куни Тошкентда Ўзбекистон болалар врачларининг биринчи съезди очилди. Съездда меҳмонлар — Москва, Ленинград, иттифоқдош республикалардан келган педиатр олимлар иштирок этмоқдалар. Биринчи ялпи мажлисда Ўзбекистон ССР соғлиқни сақлаш министри К. С. Зоиров Ўзбекистонда педиатрия хизматининг аҳволи ва КПСС XXIV съезди қарорлари асосида уни янада яхшилаш вазифалари тўғрисида доклад қилди. СССР медицина фанлари академиясининг мухбир аъзолари С. Д. Носов, С. Ш. Шамсиев ва бошқа таниқли олимларнинг докладлари ва ахборотлари педиатриянинг илмий асосларига бағишланди.

Съезд кун тартибида болаларда учрайдиган ошқозон-ичак йўли, нафас олиш органлари касалликларининг профилактикаси ва бошқа масалалар бор. Республика педиатрлари жамиятининг ҳисоботи ҳам тингланади ва муҳокама қилинади.

Съезд ишида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Р. Ҳ. Абдуллаева иштирок этмоқда. (ЎзТАГ).

ГДР ПАРЛАМЕНТ АЪЗОЛАРИНИНГ ВИЗИТИ

СССР Олий Советининг таклифига биноан ГДР Халқ палатаси делегацияси расмий дўстона визит билан 18 ноябрда Москвага келди. Делегацияга ГДР Халқ палатасининг раиси, Давлат Кенгаши Раисининг ўринбосари Геральд Геттинг бошчилик қилмоқда.

Делегация шу куни СССР Олий Совети палаталарининг раислари А. П. Шитиков ва В. П. Рубен ҳузурида бўлди.

(ТАСС).

ОЛИМЛАР КЕНГАШМОҚДА

Атиги 150-170 дона фойдали ҳашарот 100 туп ғўзани экин зараркунандаларидан тамомила ҳимоя қила олади. Шу йил Ўзбекистонда энтомофаглар заҳарли дори «ёрдамисиз» ўзи қарийб 60 минг гектар ерда ғўза зараркунандаларини қириб ташлади. Шундай қилиб қўшимча минглаб тонна «оқ олтин» олинди.

Экинларни зараркунанда, касаллик ва бегона ўтлардан биологик ва интеграция методи билан ҳимоя қилишга бағишланиб 19 ноябрь куни Тошкентда очилган Ўрта Осиё симпозиумида шу гаплар айтилди. Симпозиумда Москва, Ленинград, Киев, Кишинёв, Олмаота, Бокунинг етакчи олимлари қатнашдилар.

СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги ўсимликларни ҳимоя қилиш бош бошқармаси бўлимининг бошлиғи В. В. Синицин «СССРда қишлоқ хўжалик экинларини зараркунанда ва касалликлардан биологик ҳимоя қилиш методининг аҳволи ва истиқболлари» деган мавзуда доклад қилди.

Симпозиум икки кун давом қилади. (ЎзТАГ).

САМИМИЙ, ДЎСТОНА ВАЗИЯТДА

СССР Олий Совети Президиуми билан СССР ҳукумати Эрон шаҳаншоҳи Муҳаммад Ризо Паҳлавий шарафига 18 ноябрь куни Катта Кремль саройида зиёфат берди.

Зиёфатда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари К. Т. Мазуров, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико ва бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Эрон томонидан зиёфатда Эрон шаҳаншоҳи билан бирга унинг сафарида ҳамроҳ бўлиб келган давлат арбоблари бор эдилар.

Самимий, дўстона вазиятда ўтган зиёфат чоғида Н. В. Подгорний билан Муҳаммад Ризо Паҳлавий нутқ сўзладилар.

(ТАСС).

ГУЛЧАМБАРЛАР ҚЎЙИЛДИ

Эрон шаҳаншоҳи Муҳаммад Ризо Паҳлавий 19 ноябрь куни В. И. Ленин мавзолейини зиёрат қилиб, гулчамбар қўйди.

Юқори мартабали меҳмон Кремль девори ёнидаги номаълум солдат қабрига ҳам гулчамбар қўйди. Эрон шаҳаншоҳининг сафарида унга ҳамроҳ бўлган расмий кишилар у билан бирга бўлишди.

(ТАСС).

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ!

Ўзбекистон ССР гўшт ва сут саноати корхоналарининг коллективлари маҳсулотнинг энг муҳим турларини реализация қилиш ва ишлаб чиқариш ҳажми бўйича ўн бир ойлик планни муддатидан илгари, 15 ноябрда бажардилар.

Ноябрь ойининг охиригача пландан ташқари 18 миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулот реализация қилинади. (ЎзТАГ).

СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИ ПАХТАКОРЛАРИНИНГ ЗАФАРИ

Сурхондарё области қишлоқ хўжалигининг меҳнаткашлари КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошира бориб, деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлашни кўпайтириш учун социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириб, мисли кўрилмаган сув танқислиги қийин шароитларида мўл ҳосил етиштирдилар, йиғим-теримни уюшқоқлик билан ўтказдилар ва давлатга пахта сотиш юзасидан зиммаларига олган мажбуриятларини муваффақиятли бажардилар. Тайёрлов пунктларига 450 минг тонна «оқ олтин» келтирилди, шундан 136 минг тоннаси қимматбаҳо ингичка толали пахтадир. Машина терими плани бажарилди — 208 минг тонна пахта терилди.

Денов районининг пахтакорлари давлатга 76,8 минг тонна, Сариосиё районининг пахтакорлари 60,4 минг тонна, Гагарин районининг пахтакорлари 51,2 минг тонна, Жарқўрғон районининг пахтакорлари 54,5 минг тонна, Шеробод районининг пахтакорлари 59 минг тонна, Шўрчи районининг пахтакорлари 89,5 минг тонна пахта сотиб, зиммаларидаги мажбуриятларини муваффақиятли бажардилар. 48,6 минг тонна пахта топшириб қўйган Термиз районининг деҳқонлари социалистик мажбурият ҳисобига ингичка толали пахта топширмоқдалар.

Шўрчи районидаги «Ленинобод», «Партия XXIII съезди», «Октябрь 30 йиллиги», К. Маркс номли колхозлар, Денов районидаги «8 март» колхози билан «Ҳазарбоғ» совхози, Сариосиё районидаги «Коммунизм», «Ленинград» колхозлари, Жарқўрғон районидаги «Москва» ва Норали Боймуродов номли колхозларнинг меҳнаткашлари гектар бошига 41-50 центнердан «оқ олтин» кўтариб, энг юқори ҳосилдорликка эришдилар.

Механизаторлар — терим машиналарининг илғор механик-ҳайдовчилари Жиянқул Рустамов, Алихон Қамбаров, Чиннихон Худоёрова, Холмўмин Сафаров, Жавли Маматалиев, Йўлдош Туробов, Абдуғаффор Эрматов, Маматали Норқобилов ва бошқа кўпгина механизаторлар 300-500 тоннадан ва бундан ҳам ортиқ пахта териб, эришилган ғалабага катта ҳисса қўшдилар.

Шаҳарлар, район марказларининг меҳнаткашлари, студентлар ва ўқувчилар ҳосил теримида катта ёрдам бердилар.

Область пахтакорларининг фидокорона меҳнати ва юксак маҳорати, партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари, совет ва хўжалик органларининг собитқадам ташкилотчилик ва сиёсий ишлари натижасида ажойиб муваффақиятга эришилди.

Сурхондарё областининг деҳқонлари ҳосилни териш ва топширишни давом эттирган ҳолда, 1975 йил ҳосили учун кузги-қишки ишларни кенг қулоч ёйдириб юбордилар, чорва қишловини намунали ўтказиш, жамоат ишлаб чиқариши самарадорлигини ошириш юзасидан колхоз ва совхозларнинг ошган имкониятларидан янада тўлароқ фойдаланиш, шу йили ва умуман беш йиллик ҳамма топшириқларини муваффақиятли бажаришга куч-ғайратларини сарфлаяптилар.

СССР МАТЛУБОТ КООПЕРАЦИЯСИ ВАКИЛЛАРИНИНГ IX СЪЕЗДИ

ХАЛҚҚА ХИЗМАТ ҚИЛИШ—ЮКСАК БУРЧ

КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларини муваффақият билан амалга ошириш учун курашаётган совет халқининг бунёдкорлик меҳнатида матлубот кооперацияси актив қатнашмоқда.

19 ноябрь куни Москвада, Катта Кремль саройида СССР матлубот кооперацияси вакилларининг IX съезди очилди. 62 миллиондан кўпроқ пайчини ўз сафларида бирлаштирган мана шу кучли жамоат-хўжалик ташкилоти съездига қарийб 1700 делегат келди. Жаҳондаги 53 мамлакат кооператив ташкилотининг ва икки халқаро ташкилотнинг вакилларидан иборат меҳмонлар қатнашмоқда.

Съезд делегатлари ва меҳмонлари А. Н. Косигин, К. Т. Мазуров, Д. С. Полянский, А. Н. Шелепин, И. В. Капитонов ўртоқларни самимий кутиб олдилар. КПСС Марказий Ревизия комиссиясининг раиси Г. Ф. Сизов, СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. П. Георгадзе, СССР Халқ контроли комитетининг раиси А. М. Школьников, КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудири Я. И. Кабков, СССР министрлари, матлубот кооперацияси ва қишлоқ хўжалигининг илғор ходимлари улар билан бирга президиумга чиқдилар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси якдиллик билан фахрий президиумга сайланди.

Қуйидаги кун тартиби тасдиқланди:

Центросоюз правлениесининг 1970—1973 йилларга оид ҳисобот доклади.

Центросоюз ревизия комиссиясининг ҳисобот доклади.

Центросоюз уставига ва матлубот жамияти, район, область, ўлка ва республика матлубот союзлари намуна уставларига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш.

Центросоюзнинг раҳбар органларини сайлаш.

Центросоюз правлениесининг 1970—1973 йилги ишлари тўғрисида Центросоюз правлениесининг раиси А. П. Климов доклад қилди. (ТАСС).

МАТЕМАТИКЛАР КОНФЕРЕНЦИЯСИ

УРГАНЧ, 19 ноябрь. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда Ўзбекистон математикларининг илмий-методик конференцияси очилди. Конференцияни Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг математика институти, республика олий ва ўрта махсус таълим министрлиги ва В. И. Ленин номидаги Хоразм давлат педагогика институти уюштирган.

Конференцияни Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг вице-президенти С. Х. Сирожиддинов очди. Конференцияда республика олий ўқув юртлари ва илмий-тадқиқот муассасаларининг олимлари иштирок этмоқдалар. Уч кун давом этадиган конференциянинг иш программасида Ўзбекистон математикларининг ютуқларини умумлаштириш, илм-фаннинг шу соҳасида олиб бориладиган тадқиқотларнинг самарадорлигини янада оширишга қаратилган тавсияномалар ишлаб чиқиш кўзда тутилган. (ЎзТАГ).

ЁЗУВЧИНИНГ ЮБИЛЕЙИ

Ўзбекистон халқ ёзувчиси Александр Удаловнинг қаламкаш ҳамкасблари, дўстлари, ўртоқлари уни туғилган кунига 60 йил тўлганлиги ва ижодий фаолиятининг ўттиз йиллиги муносабати билан самимий табрикладилар. Волга бўйида туғилиб ўсган ва Улуғ Ватан урушида қатнашган А. Удалов ўз асарларида ўзбек ва рус халқларининг улуғ дўстлигини мадҳ этади.

18 ноябрда Тошкентдаги Горький номли театрда ёзувчи юбилейига бағишланган кеча ўтказилди. (ЎзТАГ).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ҚАРОР ВА ИЖРО

ИЗЧИЛЛИК ОМИЛИ

Қарорнинг бажарилишини назорат қилиш ва текшириш партия барча звеноларининг ташкилотчилик фаолиятида, кадрлар билан иш олиб боришда муҳим роль ўйнайди. Кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш, назорат ва ижрони текшириш партия ташкилотларининг ташкилотчилик ишидаги асосий масаладир.

Қарорлар ижросини мунтазам текшира бориш кадрларни сергак ва интизомли қилади, уларда топширилган иш учун, партия ва давлат интизомига риоя қилиш учун масъулиятни оширади. Аксинча, назорат суст бўлса, қарорлар ижроси учун кураш кучайтирилмаса, ҳатто, яхши ходимлар ҳам хотиржамликка бериладилар, иш суръатини пасайтирадилар, аста-секин уларнинг ижобий фазилатлари камайиб боради. Бунга йўл қўймаслик учун кадрларнинг фаолиятини мунтазам назорат қилиб туриш, улар йўл қўйган камчиликларни вақтида очиб ташлаш, одамларни йўлга солиб туриш, уларга ўз хато ва нуқсонлари асосида таълим бериб бориш зарур.

В. И. Ленин Совет ҳокимиятининг дастлабки кунларидан бошлаб назорат ва ижрони текширишга жуда катта аҳамият берган. У 1918 йилнинг декабрида «Совет муассасаларини бошқариш тўғрисидаги қоидаларнинг дастлабки ёзмаси» деган асарида Совет муассасаларида ишни шундай қайта қуриш керакки, токи марказий ҳокимият ва маҳаллий ташкилотлар чиқарган қарорларнинг ҳақиқатан амалга оширилаётгани устидан амалда назорат олиб бориш биринчи ўринда туриши зарур, деб кўрсатган ва **«Кишиларни текшириш ва ишнинг ҳақиқий ижросини текшириш керак, — бутун ишнинг, бўтун сиёсатнинг моҳияти энди ана шундадир, фақат ва фақат шундадир»**, — деган эди. (Асарлар, 33-том, 227-228-бет).

Назоратнинг асосий маъноси қарор ва ижронинг бирлигини таъминлашдан, зиммага юкланган вазифаларни муваффақиятли бажаришга ёрдам беришдан, йўл қўйилиши мумкин бўлган хато ва камчиликларнинг ўз вақтида олдини олишдан иборатдир. Шунинг учун ҳам В. И. Ленин: «Мумкин бўлган ҳамма жиҳатлардан ва ҳар турли йўллар билан амалда **ёрдам берилаётганлигини,** кичкинагина миқдорда бўлса ҳам, лекин реал ёрдам берилаётганлигини кўрсатиш ва бу ёрдамни амалга ошириш керак», — деб ёзган эди (Асарлар, 35-том, 509-бет). Ленин кўрсатиб ўтганидек, назоратдаги асосий нарса «тузата билишдан», «ўз вақтида усталик билан тузатишдан иборатдир». (Асарлар, 33-том, 24-бет).

В. И. Ленин бу ишда асосий нарса — айбдорларни фош қилишдан эмас, балки қабул қилинган қарорларнинг сўзсиз бажарилишини таъминлаш, камчиликларни ўз вақтида очиб ташлаш, уларни йўқотиш учун амалий ёрдам кўрсатиш, одамларга тўғри ишлаш методларини ўргатишдир, деб билди.

Партия ташкилотлари ижрони текширишни йўлга қўяр эканлар, бу ишни меҳнаткашлар оммасининг кенг иштироки билан амалга оширмоқдалар. Улар бу соҳадаги ўз вазифаларини Ленининг назорат ишига бутун меҳнаткашлар оммасини, эркакларни ва, айниқса, хотин-қизларни жалб қилиш зарурлиги ҳақидаги кўрсатмасини амалда тобора тўларок бажаришдан иборат деб билмоқдалар.

В. И. Ленининг назоратни ташкил этишга нисбатан қўйган муҳим талаби — унинг доимий характерда бўлишидир. Қарорларнинг бажарилишини текшириш мунтазам, планли равишда, ҳар томонлама ва чуқур йўлга қўйилиши керак. Ана шундагина текшириш самарали ва таъсирчан бўлади. Мунтазам равишда текшириб туриш партия ва ҳукуматнинг, маҳаллий партия ва Совет органларининг қарорларини аниқ ва оперативлик билан бажаришга, камчиликларни ўз вақтида очиб ташлаш ва йўқотишга ёрдам беради. Ижрони мунтазам текшириб туриш кадрларни интизомга, аниқликка, пухталик ва уюшқоқликка ўргатади. Бу иш аҳён-аҳёнда олиб борилар экан, масъулиятсизлик, камчиликлар билан муросасозлик ҳоллари вужудга келади.

В. И. Ленин раҳбарларнинг ижрони текширишда қатнашувига катта аҳамият берган эди. У масъул ходимларга ёзган хатларида, биринчи навбатда бир суткада бир ёки икки соатни шахсан текшириб чиқишга ажратиш зарурлигини кўрсатган бўлса, бошқа бир хатида: «Сиздан жуда қаттиқ назорат қилишни, шахсан текширишни... талаб қиламиз», — деб таъкидлаган. (Тўла асарлар тўплами, 50 том, 293-бет). Ленининг ўзи уюшқоқлик, аниқликка амал қилишнинг юксак намунасини кўрсатган ғоят талабчан бўлган эди.

Халқ Комиссарлари Советининг собиқ ишлар мудири Н. П. Горбунов ўзининг Ленин ҳақидаги хотираларида ёзганидек: «Владимир Ильич ҳатто энг майда-чуйда ишларни ҳам охирига етказишга астойдил ҳаракат қилар, ўнлаб марта ижрони текширар, текшириш учун шахсан ўзи телефон қилар, ҳар қандай тартибсизликни, бепарволикни шафқатсизлик билан қоралар, айбдорларнинг сирини фош қилар эди...».

Партиямиз ленинча кўрсатмаларга амал қилиб, раҳбарларга назорат ва ижрони текшириш учун алоҳида масъулият юклаганлигига жуда кўп марта эътиборни жалб қилди. Чунончи, 1934 йили бўлиб ўтган партия XVII съезди партия ва ҳукумат директиваларининг бажарилишини мунтазам ва пухта текширишни йўлга қўйиш зарурлигини эътироф қилиб, ижрони текшириш билан ташкилот, муассаса ва корхонанинг раҳбари шахсан ўзи шуғулланиши ҳамда бу иш орқали партия ва совет интизомини мустаҳкамлашни таъминлаши кераклигини кўрсатиб ўтди.

Назорат ва ижрони текширишни тўғри йўлга қўйишнинг муҳим шартларидан бири — юқоридан текширишни, яъни раҳбарларнинг ўз қўли остидаги кишиларни текширишини қуйидан текшириш, яъни омманинг ўз раҳбарларини текшириши билан бирга қўшиб олиб боришдан иборатдир. Бунда бошланғич партия ташкилотидаги партия йиғилишлари катта роль ўйнайди. Коммунистлар йиғилишда у ёки бу масала юзасидан аҳволнинг қандайлиги билан чуқурроқ танишиш, ишни яхшилашга қаратилган танқидий мулоҳазалар ва конкрет таклифларни айтиш имконига эга бўладилар. Ошкора амалий танқид, қуйидан назорат қилиш камчиликларни йўқотишга, партия ва ҳукумат қарорларининг оғишмай бажарилишига ёрдам беради.

Назоратнинг муҳим принципларидан бири унинг ошкоралигидир. У йўл қўйилган камчиликларга барҳам беришда меҳнаткашларнинг актив иштирокини таъминлайди, кадрларни тўғри тарбиялашда, камчиликларнинг олдини олишда муҳим аҳамият касб этади. Ошкоралилик айбдорларни жамоатчилик олдида жавоб беришга, йўл қўйилган хатоларни яхши англаб олиб, тезроқ тугатишга мажбур қилади.

Ижрони текширишнинг вазифаси фақат камчиликларни очиб ташлаш, хатоларни кўрсатишдан иборат эмас. У ижобий тажрибани аниқлашдан, янги ва прогрессив нарсаларни қўллаб-қувватлаш ва кенг ёйишдан ҳам иборатдир. В. И. Ленин жойларда тўпланган энг яхши тажрибаларни ўрганишга катта аҳамият берар эди. Коммунистик партия ленинча кўрсатмаларга амал қилиб, назорат ва ижрони текширишнинг услуб ва усулларини муттасил такомиллаштириб келмоқда. Бизда ижрони текширишнинг қуйи партия органлари, хўжалик раҳбарларининг партия ва ҳукумат қарорларини бажариш бўйича қилинган ишлар ҳақидаги ҳисоботларини эшитиш сингари формаси кенг ёйилмоқда. Ҳисоботларга тайёрланиш ва уларни муҳокама қилиш ишнинг ҳақиқий аҳволи тўғрисида объектив тасаввур туғдириш, йўл қўйилган камчиликларни тугатмоқ учун коллектив равишда тадбирлар ишлаб чиқиш, ижобий тажрибаларни умумлаштириш ва ёйиш имконини беради.

Айни вақтда ёзма ҳисоботларни, статистика маълумотларини, танқидий мулоҳазалар ва таклифларни, меҳнаткашларнинг хатлари ва аризаларини, матбуот сигналларини эътибор билан таҳлил қилиш ҳам муҳим аҳамиятга эгадир. Назоратнинг шу сингари формаларидан фойдаланиш ташкилот ва айрим кишиларнинг ишига ҳар томонлама баҳо бериш имконини туғдиради. Бироқ, **назоратнинг энг самарали формаси жойнинг ўзида назорат қилиш, корхона ва ташкилотлардаги аҳвол билан бевосита танишишдан иборатдир.** Бевосита ижрочи билан суҳбатлашув партия ходимига масалаларни чуқур текшириб чиқиш, уларни ҳал этишда амалий ёрдам кўрсатиш имконини беради.

Партия таъсирчан назорат ва ижрони текширишни таъминлашда бошланғич партия ташкилотларининг ролини оширишга алоҳида эътибор бермоқда. КПСС XXIV съезди қайд қилганидек, коммунистларнинг активлигини ошириш билан бирга уларда партия Устави ва Программаси талабларини, партия ва ҳукумат қарорларини, шунингдек, пленумлар ва партия йиғилишларида қабул қилинган қарорларнинг аниқ бажарилиши учун масъулиятни кучайтириш зарур. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўрток Л. И. Брежнев Марказий Комитетнинг партия XXIV съездига Ҳисобот докладида шундай деб таъкидлаган эди: «Раҳбарликнинг коллективлигини топширилган иш учун шахсий жавобгарлик билан қўшиб олиб бориш — кадрларни ўстириш ва тарбиялашнинг, бутун ишимизни тўғри ташкил қилишнинг зарур шартидир... Ходимларнинг шахсий жавобгарлигини оширишда партия ва ҳукумат директивалари ижросини текширишнинг яхши йўлга қўйилиши муҳим роль ўйнаши керак».

Ривожланган социализм шароитида назорат ва ижрони текширишнинг роли камаймайди. Аксинча, ортиб боради. Чунки **назорат ва ижрони текшириш — ташкилий иш қуролимиз, кадрларни ҳаққонийлик, ҳалоллик, камтарлик, ишчанлик руҳида, топширилган иш учун масъулият, партия ва давлат интизомига қатъий риоя қилиш руҳида тарбиялашнинг таъсирчан воситасидир.** Худди шу нарса ишонч ва талабчанлик омили бўлиб, ижрони текширишни янада такомиллаштириш йўлларини белгилаб беради.

И. АЛИМОВ,
Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги Партия тарихи институти партия қурилиши секторининг мудири, тарих фанлари кандидати.

Тошкент трикотаж фирмасининг коллективи тўққизинчи беш йиллик белгиловчи йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун курашмоқда. Корхонанинг кўплаб ишчилари ҳозирнинг ўзидаёқ 1975 йил ҳисобига маҳсулот топшираётирлар. Суратларда: (юқоридан) — фирманинг пешқадам ишчилари Салима Боситхонова ва Роза Ҳусниддинова ўртоқлар. Улар смена топшириқларини 120 процентдан бажаришга муваффақ бўлмоқдалар.

И. Глауберзон фотолари.

МОСКВАДА ҚИРҒИЗИСТОН ССР КУНЛАРИ

Қирғизистоннинг жамоли ўтган ярим аср мобайнида таниб бўлмас даражада ўзгарди. Қирғиз халқининг фидокорона меҳнати, барча иттифоқдош республикаларнинг қардошларча ёрдами туфайли Қирғизистон қолоқ ўлкадан саноати юксак ривожланган, қишлоқ хўжалиги механизациялашган, юқори маданиятли республикага айланди.

Москвада бошланган республика кунлари Қирғизистон ССР ташкил топганлигининг ва Қирғизистон Компартияси тузилганлигининг 50 йиллигига бағишланди. Қирғизистон ССР кунлари 18 ноябрда СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида юбилей экспозициясини очиш билан бошланди.

Делегация бошлиғи-Қирғизистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари К. Н. Кулматов виставкани оча туриб, республиканинг иқтисодий, илмий-техникавий ва маданий ютуқлари тўғрисида сўзлаб берди. Экспозицияга қўйилган ҳар бир экспонат партиянинг ленинча миллий сиёсати тантанаси тўғрисида ишонарли тарзда ҳикоя қилувчи ҳужжатдир, деб таъкидлади у.

Қирғизистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. Бегматова журналистлар марказий уйида ўтказилган матбуот конференциясида сўзга чиқиб, КПССнинг ленинча миллий сиёсати, мамлакатимиз халқлари ўртасидаги қардошларча дўстлик ва мустаҳкам бирлик барча ажойиб муваффақиятларимизнинг мустаҳкам негизидир, деб таъкидлади. (ТАСС).

ДЎСТЛИК БАЙРАМИ ТЎҒРИСИДАГИ ФИЛЬМ

Юбилярлар Молдавия, Ўрта Осиё республикалари ва шу республикалар Компартияларининг 50 йиллиги муносабати билан бўлиб ўтган тантаналар қардош совет халқлари дўстлигининг чинакам байрамига айланди.

18 ноябрда марказий телевидение орқали кўрсатилган ҳужжатли фильмда КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўрток Л. И. Брежнев иштирокида Молдавия диёрида бўлиб ўтган байрам тасвирланган. Леонид Ильичнинг Кишинёвдаги тантанали мажлисда сўзлаган катта ва ёрқин нутқи, дўстлик юбилей хиёбонига дарахт ўтказишда иштирок этганлиги, байрам паради ва намойиши, шаҳарнинг байрам либосини кийган кўчаларида бўлиб ўтган самимий учрашувлар ва бошқа унутилмас воқеалар «Молдавия диёрида байрам» номли фильмда тасвирланади.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ВЛАДИВОСТОКДА БЎЛАДИГАН УЧРАШУВ АРАФАСИДА

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Бу ерда бўлиб ўтган матбуот конференциясида АҚШ давлат секретари Г. Киссинжер КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг Қўшма Штатлар президенти Ж. Форд билан бўладиган учрашувига доир бир қанча масалаларга тўхталиб ўтди.

Владивосток районида бўладиган учрашув, деди давлат секретари, икки давлат раҳбарлари ўртасида тез-тез алоқа қилиб туриш заруриятидан келиб чиқади. Қўшма Штатларда ҳукумат раҳбари ўзгаргандан кейин бундай учрашув айниқса муҳим бўлиб қолди. Бу учрашув ҳар иккала давлат раҳбарларига иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларнинг барча жиҳатлари хусусида, келиб чиқиши мумкин бўлган қийинчиликлар тўғрисида, энг муҳими иккала мамлакат раҳбарлари кескинликни юмшатиш соҳасида ўз зиммаларига олган мажбуриятларни янада кенгайтириш хусусида фикрлашиб олиш имкониятини беради.

Давлат секретари стратегик қурол-яроғларни чеклаш масаласига тўхталиб, АҚШ, КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев билан яқинда Москвада бўлиб ўтган суҳбатлар чоғида бу ҳусусда силжишга эришилди, деб ҳисоблаётганлигини айтди. «Биз ўйлаймизки, бу соҳадаги силжиш Владивостокда давом эттирилиши мумкин». Г. Киссинжер шу билан бирга стратегик қурол-яроғларни чеклаш проблемаси мураккаб эканлигини уқтириб ўтди.

Давлат секретари саволларга жавоб бериб, Яқин Шарқда вазият ҳамон жиддий эканлигини айтди.

У уқтириб ўтдики, Қўшма Штатлар Яқин Шарқ проблемасини ҳарбий йўл билан ҳал этиш мумкин, деган фикрга қўшила олмайди ва АҚШ уруш ҳаракатлари келиб чиқишининг олдини олиш учун ўз нуфузидан фойдаланади. Г. Киссинжер Л. И. Брежнев билан Ж. Форд ўртасидаги учрашув Яқин Шарқдаги вазиятга яхши таъсир кўрсатади, деган фикрни билдирди.

Матбуот конференцияси давомида АҚШ президентининг Японияга ва Жанубий Кореяга сафар қилиши муносабати билан, шунингдек АҚШ давлат секретарининг Хитойга қиладиган визити хусусида Г. Киссинжерга бир қанча саволлар берилди. Г. Киссинжер айтдики, Пекинга қилинадиган сафар давомида «бирон-бир шов-шувга сабаб бўладиган хабар бўлмайди» ва бу сафар «Америка — Хитой муносабатларини янада нормаллаштириш мақсадида қўйиладиган қадам бўлади», деб мўлжалланмоқда.

ГРЕЦИЯДАГИ САЙЛОВ

АФИНА, 18 ноябрь. (ТАСС). Кеча Грецияда парламент сайлови бўлиб ўтди. Сайлов округидан 80 процентидаги овозларни ҳисоблашга асосланган дастлабки маълумотларга қараганда, сайловда бош министр Караманлис бошчилигидаги «Янги демократия» партияси ғалаба қозонди. Бу партия овозларнинг салкам 55 процентини олди. Собиқ ташқи ишлар министри Г. Маврос бошчилигидаги иккинчи катта буржуа партияси «Марказ — янги кучлар иттифоқи» овозларнинг салкам 20 процентини олишга муваффақ бўлди.

«Бирлашган сўл кучлар» сайлов блоки овозларнинг 9 процентига яқинини олди, Коммунистик партия ва бошқа бир қанча тараққийпарвар партиялар ҳамда ташкилотлар шу блокка кирган эди. Сўл марказчи кучлар вакили бўлган А. Папандреу бошчилигидаги «Бутун Греция социалистик ҳаракати» партияси 13 процентдан ортиқ овоз олди.

Сайловда қатнашган ҳар бир партия парламентда қанча жой олиши ҳали ҳозирча равшан эмас, чунки парламентдаги ўринларни тақсимлаш системаси жуда мураккаб, аммо «Янги демократия» партияси жами 300 ўриндан 200 дан кўпроқ ўринни олади, деб ҳисобламоқдалар.

ТУРКИЯНИНГ ЯНГИ ҲУКУМАТИ

АНҚАРА, 18 ноябрь. (ТАСС). Туркия республикаси президенти Фахри Қоратурк сенат аъзоси Саъди Ирмак бошчилигидаги янги ҳукумат составини маъқуллади.

Ҳукуматда ташқи ишлар министри лавозимини Туркиянинг АҚШдаги собиқ элчиси Мелих Эсенбел, миллий мудофаа министри лавозимини Илҳомий Санжар эгаллади.

Ҳукумат составида кўпгина мустақил сенаторлар бор. Лекин айни вақтда ҳукумат битта сиёсий партиядан — республика ишонч партиясидан иборат. Бу партия бешта министрлик лавозимини олди.

Маълумки, ички ва халқаро проблемалар хусусида турли сиёсий партиялар ўртасидаги ихтилофлар Туркияда ҳукумат танглигининг чўзилиб кетишига сабаб бўлди ва бу танглик шу йил 18 сентябрдан бошлаб давом этди.

Янги ҳукуматнинг асосий вазифаларидан бири мамлакатда парламентга муддатидан илгари сайлов ўтказишга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказишдан иборатдир. Бу ерда расмий равишда эълон қилинишича, сайлов 1975 йил баҳорида ўтказилади.

«ЭРКИН ДУНЁ» ҚИЁФАСИ

ҚАРШИЛИК КЎРСАТУВЧИЛАР ЖАЗОСИ

БУЭНОС-АЙРЕС. Асунсьондан хабар берилишига қараганда, Парагвай диктатори Стресснер мамлакатнинг турли шаҳарларига пиёда аскар қўшинларининг махсус қисмларини юборди. Бу қисмлар мазкур шаҳарларда кишиларни қамоққа олиш, турли талаблар билан чиққан оддий халқ вакилларини таъқиб этиш каби қабиҳ ишларни бажаради. Деҳқон ташкилотларининг кўпчилик раҳбарлари мамлакат қамоқхоналарида азоб чекмоқдалар. Ҳозирнинг ўзида деҳқонлар оммасининг раҳбарларидан 200 киши қамоққа олинди. Улар кейинги ойларда мамлакатда аграр ўзгаришларни амалга оширишни талаб қилишни айниқса қизғин тус олдириб юборган эдилар. Деҳқонларнинг манфаати учун қилинган бу талаблар эвазига улар азоб-уқубатга солинмоқдалар.

ШВЕЙЦАРИЯДА ҚАШШОҚЛИК

ЖЕНЕВА. Мамлакат китоб магазинларининг жавонларида «Швейцарияда қашшоқлик» сарлавҳаси остида китоб сотила бошлади. Китоб муаллифи бўлмиш Швейцария журналисти Ю. Мейер Швейцарияни гўё «капиталистик фаровонлик» мамлакати, деб тарқатилган уйдирма гапларни бошданоёқ фош қилади. Швейцарияда, дейди Ю. Мейер «Вэн Катрер» газетасида эълон қилинган суҳбатида, аҳолининг кўпчилик табақаси ғоятда қашшоқ кун кечирмоқда, шўринг қургур камбағаллар капиталистик система туфайли ғоятда оғир аҳволда, жамиятнинг энг ночор кишилари сифатида ҳору-зорликда яшамоқдалар.

НИМА ҚИЛМОҚ КЕРАК!

НЬЮ-ЙОРК. Детройт фуқароларидан Эрл Дарвин ва Вудро Сэндерс тирикчилик оғирлигидан турмага қамалишни орзу қилишди. Булар бирор жойда ишлашмайди, ҳамёнларида эса бирор чақа ҳам йўқ. Бошпана ҳақида ўйламаса ҳам бўлади. Улар универсаль магазин даҳлизида тунаб, кечаси полиция қўлига тушишни кутиб ётишга қарор қилишди.

Бироқ, бу бошпанасиз, кимсасиз кишиларнинг ўйлаган режалари чиппакка чиқди. Полиция участкасида уларни сўроқ қилиб бўлганларидан сўнг ташқарига зўрлик билан чиқариб ташлашди. Полициячилар уларга, агар зарур бўлиб қолган тақдирда ўзимиз чақириб олиб судга топширамиз, деб айтишди. Ўйланган «ҳийла» амалга ошмагач, Э. Дарвин полиция участкасидан чиқа туриб, «Агар совуққа котиб, очликдан ўлиб қолмасак, албатта келамиз» деб киноя қилди.

ИШСИЗЛАР АРМИЯСИГА...

БУЭНОС-АЙРЕС. Чилида шу йилнинг ўн бир ойи мобайнида ишсизлар армияси сафига 6 минг киши қўшилди. Улар мис конларида, кўмир ва цемент саноати корхоналарида ишлаётган ва ҳозирда эса маъмурият томонидан бўшатилган собиқ ишчилардир. Бу фактлар Чили кончилари миллий федерациясининг докладида таъкидлаб ўтилди. Бу миллий федерация раҳбарлари ҳозирги кунларда Аргентина пойтахтида истиқомат қилмоқдалар.

Чили ҳукмдорлари мамлакатдаги ишчилар ҳаракатини заифлаштириш учун, уларнинг кучини парчалаб юбориш мақсадида ҳамда бу ҳаракатни ўз манфаатларига хизмат қилдиришга интилиб, касаба союз раҳбарларини ишдан бўшатмоқдалар, улар ўрнига «хунта ишончини қозонган» кишиларни хизматга олмоқдалар.

ТУРҒУНЛИК КАСОФАТИ

ТОКИО. Мамлакат экономикасида турғунлик вужудга келиши муносабати билан ишчиларнинг кўпчилик қисмини ишдан бўшатиш йўли билан ҳалокатдан қутилиб қолишга интилаётган япон компаниялари қаторига «Санкэн Дэнки» электро техника фирмаси ҳам қўшилди. Бу компания Исикава префектурасидаги икки корхонасида ишловчи ҳар беш ишчидан бирини бўшатиш ҳақида эълон чиқарди. (ТАСС).

БИЛИМ ВА МЕҲНАТ

РЕСПУБЛИКА ЎҚИТУВЧИЛАРИНИНГ IV СЪЕЗДИ ОЛДИДАН

Бунёдкор совет халқи партия XXIV съезди қарорларини муваффақиятли амалга ошира бориб, халқ хўжалигининг турли жабҳаларида улкан ютуқларга эришмоқда. Шу жумладан, халқ маорифини ривожлантириш борасида ҳам катта табдирлар олиб бориляпти.

Бугунги кунда фан, маданият, экономика, ишлаб чиқариш учун кўплаб тажрибали, малакали мутахассислар етиштиришни ҳаёт тақозо этмоқда. Шунинг учун ҳам дастгоҳ олдида ғайрат-шижоат кўрсатиб фидокорона меҳнат қилаётган дипломли мутахассисни кўриб ҳеч ким таажжубланмаса керак. Фан ва техника шу қадар катта силжиш қилдики, у ёки бу ишни муваффақиятли бажариш учун токарь ёки қурувчидан махсус техника билими талаб этилади.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Ёшларни умумий ўрта таълимга ўтказишни тугаллаш ва умумий таълим мактабларини янада ривожлантириш тўғрисида»ги қарори, шу асосда қабул қилинган Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг қарори халқ маорифини янада юксалтиришда, малакали мутахассислар тайёрлаб етиштириш соҳасида катта роль ўйнамоқда.

Партия ва ҳукуматимизнинг қарорларини муваффақиятли амалга ошириш учун ВЦСПС, ВЛКСМ Марказий Комитети ва СССР Маориф министрлиги 1971—1975 йиллар учун «Ҳар бир ёш меҳнаткашга — ўрта маълумот» шиори остида Бутуниттифоқ кўриги эълон қилган эди. 1972—1973 ўқув йили учун ўтказилган кўрик якунлари чиқарилди.

Кўрик ўтказувчи республика ва область ташкилий комитетлари иш билан банд бўлган ёшларни ўқишга тортишга, ўқитишнинг сифатини оширишга эътиборни тобора кучайтириб бораётирлар. Бу ишда халқ маорифи органларига касаба союз ва комсомол ташкилотлари, саноат корхоналари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари фаол ёрдам кўрсатмоқдалар. Республикамиз бўйича 1972—1973 ўқув йилида кечки (сменали) ва сиртқи умумий таълим мактабларига ёшларни кенг жалб этиш плани бажарилди.

Янги ўқув йили ҳам муваффақиятли бошлаб юборилди. Республика бўйича ҳар куни кечқурун қарийб 180 мингдан ортиқ ёш меҳнаткаш мактаб парталарига ўтирмоқда. Айниқса, Андижон областида йигит-қизларни кечки мактабларга ўқишга жалб этишга, ўқув-тарбиявий ишларга алоҳида эътибор берилмоқда. Шунинг учун ҳам бу область иккинчи марта республика ташкилий комитетининг кўчма Қизил байроғи билан тақдирланди.

Жойларда саккиз йиллик ва ўрта маълумотга эга бўлмаган 16 ёшдан 29 ёшгача бўлган ёшларни ҳисобга олиш, мактаблар тармоқлари, синфларни яхшироқ планлаштириш уларни ўқувчиларнинг иш жойи ва уй-жойига бевосита яқинлаштириш имконини бермоқда.

Кечки (сменали) ва сиртқи мактабларнинг ўқув-моддий базасини мустаҳкамлаш, уларни педагог кадрлар билан таъминлаш бўйича муҳим ишлар олиб борилди. Майда мактаблар йирикларга бирлаштирилди. Тошкент шаҳрида, Тошкент областида ва республиканинг бошқа областларида баъзи мактаблар сменали мактабларга айлантирилди. Мустақил мактаблар тармоқлари кенгайди. Аксарият мактаблар ва уларнинг филиаллари бевосита корхоналарда ва ҳунар-техника билим юртларида ташкил этилди.

Шуни мамнуният билан қайд қилиш керакки, кечки (сменали) ва сиртқи мактабларнинг ишлаб чиқариш билан алоқаси сезиларли бўлди. Шаҳар ва қишлоқ корхоналарининг маъмурияти, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари ўз ишчиларининг кечки мактабдаги ўқиши билан кўпроқ қизиқа бошладилар, мактабга ва ўқувчиларга амалий ёрдам кўрсатмоқдалар.

Жумладан, Хива тикув фабрикасида тўртта сменали синф ташкил этилган уларда юзга яқин тикувчи қиз таълим олади. Ўқишда намуна кўрсатган ёшларнинг разряди ошириб борилади. Шу билан биргаликда улар қимматли совға-саломлар билан ҳам тақдирланадилар. Партия ва касаба союз комитетларининг мажлисларида ёшларнинг ўқиш масалалари тез-тез муҳокама этиб турилади. Бу ерда «Энг яхши тикувчи-энг яхши ўқувчи» деган ҳурмат тахтаси ташкил этилган.

Халқ маорифини янада юксалтириш борасида жиддий қадамлар қўйилди. Лекин биз эришган ютуқлар билан кифояланиб қолмаслигимиз керак. Ишимизда камчиликлар ҳам йўқ эмас. Ёшларни ўқишга жалб этиш ва уларнинг контингентини саклаш, ўқувчиларнинг ўзлаштириши ва машғулотларга мунтазам қатнашишини назорат қилиб туриш корхоналар, партия ва жамоат ташкилотлари раҳбарларининг ҳамиша диққат марказида бўлиши керак.

Самарқанд областида, масалан, 1972—1973 ўқув йили бошида барча ишчи ёшларнинг атиги 17,4 процентигина ўқишга тортилган. Бугунги кунда Тошкент области бўйича 38 мингдан ортиқ киши саккиз йиллик ва ўрта маълумотга эга эмас. Бунга асосий сабаб кўпчилик корхоналар, қурилишлар, муассасалар, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ёшларнинг ўқишига, уларнинг қизиқиш ва хоҳишига етарли эътибор бермаётганлигидадир. Областнинг Бўстонлиқ районидаги К. Маркс номли колхозда, район «Узсельхозтехника» бўлимида, 125-автобазада ишлаётган ёшларни ўқишга жалб этиш кўнгилдагидек эмас.

Саноат корхоналари, қурилишлар, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари, касаба союз ва комсомол ташкилотлари ўқиши лозим бўлган ёшларни рўйхатга олишлари, уларга яхши ўқишлари учун қулай шарт-шароитлар яратиб беришлари, кечки мактаблар билан алоқани мустаҳкамлашлари ва мактаблар ўқув-моддий базасини яхшилаш учун маблағлар ажратишлари керак.

Область ташкилот комитетлари жойлардаги аҳволдан доим хабардор бўлиб туришлари, маъмурият, комсомол, халқ маорифи ходимлари билан партия органлари ёрдамида корхоналарда социалистик мусобақалар ўтказишлари, кўриклар уюштиришлари лозим. Умумий ўрта таълимга ўтишни муваффақиятли тугаллаш учун курашда яхши натижаларга эришган ташкилотлар тақдирланиб, уларнинг иш тажрибалари кенг пропаганда қилиниши талаб этилади.

Н. МАҲМУДОВА,
Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг секретари, «Ҳар бир меҳнаткаш ёшга—ўрта маълумот» кўригини ўтказиш республика ташкилий комитетининг раиси.

ФАРҒОНА АРМУҒОНИ

ОБЛАСТЬ ПАХТАКОРЛАРИ ОНА-ВАТАНГА 580 МИНГ ТОННА ДУРДОНА ТОПШИРДИЛАР

МЕҲНАТ ТАНТАНАСИ

Ф. ШАМСИДДИНОВ,
Ўзбекистон КП Фарғона область комитетининг биринчи секретари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

Тўққизинчи беш йилликнинг белгиловчи йилида, республикамиз ва Ўзбекистон Компартиясининг шонли эллик йиллиги нишонланган йилда Фарғона меҳнаткашлари ҳар қачонгидан ҳам зўр ғайрат билан меҳнат қилдилар. КПСС XXIV съезди қарорларини изчиллик билан амалга ошираётган меҳнаткашларимиз халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларида катта ғалабаларни қўлга киритишди.

Белгиловчи йил пахтачиликда ҳам катта жасорат ва улкан ғалабалар йили бўлди. Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилган деҳқонларимиз 26 октябрда пахта тайёрлаш халқ хўжалиги планини шараф билан бажариб, тайёрлов пунктларига 511 минг тонна «оқ олтин» топширган эдилар. Ҳосилнинг 99 процентидан зиёдроғи биринчи сортга қабул қилинди.

Мана, бугун Фарғона деҳқонлари Ватан хирмонига 580 минг тонна қимматбаҳо хом ашё уйиб, халқ хўжалик планида кўзда тутилганидан 70 минг тонна кўп пахта сотдилар. Шундай қилиб, беш йилликнинг тўрт йилида давлатга пландан ташқари 39 минг тонна кўп пахта сотилди.

Табиат барча инжиқликларини кўрсатган, неча минглаб гектардаги майдонларда ғўзани дўл уриб, шамол учирган, айниқса сув танқислиги бутун ёз давомида қаттиқ сезилган бу йилги шароитда деҳқонларимиз пахтадан ғоят баракали хирмон кўтаришга муяссар бўлдилар. Бу муваффақиятларга аввало Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш борасида кўрсатаётган доимий ғамхўрликлари ва амалий ёрдамлари, қолаверса Коммунистик партия ишига, Ватан, эл-юрт ишига садоқатли меҳнаткашларимизнинг жасоратга тўла ижодий меҳнатлари туфайли эришилди. Шуниси характерлики, район партия комитетлари, район Советлари ижроия комитетлари сиёсий ва ташкилотчилик ишларини юксак савияда уюштириб, оммани самарали меҳнатга отлантира олдилар. Қатор райкомлар катта ижодий иш олиб бориб, партиявий ишда бой тажриба орттирганликларини, улкан вазифаларни бажаришга қодир эканликларини амалда кўрсатдилар.

Шу ўринда Қува район партия комитети (биринчи секретари ўртоқ М. Шербўтаев) амалга ошираётган сиёсий ва ташкилотчилик ишлари ҳақида тўхталиб ўтмоқ керак. Меҳнат аҳлининг диққат ва эътиборини белгиловчи йил вазифаларини муваффақиятли амалга оширишга қаратган район партия комитети коммунистлар ва барча меҳнаткашларни оммавий қаҳрамонлик кўрсатиб ишлашга даъват эта билди. Колхозларнинг партия ташкилотлари, барча коммунистлар илғорлар тажрибаси асосида иш кўришни, техникадан унумли фойдаланиш, янги агротехникани кенг кўламда қўллаш ва меҳнат самарадорлигини оширишга эришишни ўзларининг партиявий бурчлари деб тушундилар. Партиямиз муттасил ўргатиб келаётгандек, омма билан мустаҳкам алоқада бўлиб иш кўриш бу йилгидек мураккаб шароитда ҳам жуда катта ижобий самаралар берди. Район областда биринчи бўлиб пахта тайёрлаш планини бажарди ва бугунги кунгача эл хирмонига 55 минг тонна «оқ олтин» уйиб, олинган юксак социалистик мажбуриятини ҳам шараф билан адо этди. Биз бугун райондаги «Коммунизм», Димитров номли ва Калинин номли юқори ҳосилли колхозлар азамат деҳқонларининг фидокорона меҳнатларини алоҳида мамнуният билан тилга оламиз.

Областнинг улкан хирмонига Охунбобоев, Ўзбекистон, Қувасой, Киров, Риштон, Ленинград, Фарғона, Тошлоқ, Фрунзе, Бувайда, Бағдод ва Олтиариқ районлари пахтакорлари ҳам катта ҳиссаларини қўшдилар. Сув танқислиги ҳар куни, ҳар соатда сезилиб турган ғоят мураккаб шароитда ҳам бу районларнинг азамат деҳқонлари пахтадан мўл ҳосил етиштирдилар ва зафар маррасига пешқадамлар сифатида етиб келдилар.

Фарғонанинг улкан пахта хирмонини барпо этишда, хусусан бу йилги жиддий қийинчиликларни енгиб ўтиб, партиявий принципиаллик ва тадбиркорлик билан иш кўрган область партия ва совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик ва сув хўжалиги органлари ходимлари меҳнати ҳақида фахр ва ифтихор билан гапирмоқ керак. Июнь, июль, август ойларида сув танқислиги айниқса сезилди. Областнинг Қўқон ва Фарғона группа районларидаги қатор хўжаликларда катта-катта майдонлардаги ғўзалар сўлий бошлади, баъзи ерларда ҳосил тўкила бошлади. Аммо, меҳнат аҳли — миришкор деҳқонларимиз, ирригаторларимиз, кўпни кўрган миробларимиз қўл қовуштириб ўтирмадилар, табиат қийинчиликларини енгиб ўтиш, ҳосилни сақлаб қолиш учун астойдил бел боғладилар. Область партия, хўжалик органлари сув танқислигига қарши кураш юзасидан қатор тадбирларни амалга оширди. Қисқа фурсат ичида янги сув ресурсларини топиш учун 12 миллион сўм маблағ сарфланди. Катта ва Жанубий Фарғона каналларига насос станциялари қурилди, 242 қудуқ қазилди, мавсум давомида бир ярим мингдан кўпроқ насосни муттасил ишлатишга эришдик. Натижада ер ости ва коллектор сувларини олиб, пахтазорларни суғориш имконияти яратилди. Ана шундай мураккаб вазият юз бериб турган кунларда қуваликлар томонидан майдонга ташланган яна бир хайрли иш бизга ғоят катта наф келтирди. Қувалик сувчилар областимиздаги барча пахтакорларга қарата мурожаат қилишиб, ғўзани асосан тунда суғоришни, маҳаллий ўғитни сувга аралаштириб «шарбат» суви сифатида беришни таклиф этдилар. Сув ресурслари ниҳоятда кам бўлган бу йилги шароитда қувалик миришкорлар маслаҳати ҳамма жойда қўл келди.

40-50 центнерчилик ташаббуси Фарғона областида қанот ёзиб, эндиликда ҳамма жойда чуқур илдиз отаётганлиги кўпчиликка маълум. Бугунги кунда Қува районидаги деярли барча хўжаликлар, Охунбобоев, Ленинград, Фарғона, Киров, Ўзбекистон районларидаги юзлаб пахтачилик бригадалари 40-45 центнердан хирмон кўтаришиб, эллик центнерлик марра сари дадил одимламоқдалар. Бу ажойиб ватанпарварлик ташаббуси область партия, совет, комсомол ва касаба союз ташкилотлари томонидан изчил қўллаб-қувватлаб келинмоқда.

Областимиз деҳқонлари юксак ғалабани қўлга киритиб, юзи ёруғ бўлган шу кунларда биз дарғаларимиз, юзлаб механик-ҳайдовчиларимиз ишидан ғоят миннатдор эканлигимизни таъкидлаб ўтмоқчимиз. «Зангори кема»ларнинг капитанлари мавсум давомида фидойиларча меҳнат қилиб, 230 минг тоннадан зиёдроқ пахтани машиналарда териб бердилар. Ҳозирги пайтда Фарғона областида республиканинг энг пешқадам дарғалари билан ҳам беллаша оладиган, ўз меҳнатлари билан эл-юртга танилган кўплаб моҳир механизаторлар бор. Ўзбекистон районидан К. Холматов ва Д. Қўқонов, Охунбобоев номли совхоздан М. Умрзоқов. Қува районидаги «Ўзбекистон» колхозидан О. Эгамов, «Риштон» совхозидан Б. Ҳакимов ва бошқа неча ўнлаб механик-ҳайдовчилар мавсумда 200-300 тоннагача пахта териб, пахтакорларимиз оғирини енгил қилдилар.

Кўпминг килограммчи теримчилар ҳаракати оммавий тус олиб кетганлиги ҳам терим суръатларини тезлаштиришда муҳим омил бўлди. Минглаб чевар-чечан теримчиларимиз 8-10 тонначилар ҳаракатига қўшилиб, катта меҳнат зафарларини қўлга киритдилар. Ўзбекистон районидаги Ғафур Ғулом номли колхоз теримчиси Х. Холбекова эса бутун областда донг таратди. Бу пешқадам теримчи мавсумда 25 тонна пахта териб берди. Охунбобоев районидаги «Победа» колхозидан М. Турғунова, «Искра» колхозидан М. Абдуллаева, Қува районидаги Димитров номли колхоздан Ш. Холиқназарова, «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» совхозидан М. Кенжаева каби юзлаб теримчилар мавсумда намуна кўрсатиб меҳнат қилдилар.

Қаҳрамонона меҳнат туфайли Фарғона пахтакорларининг орзуси ушалди. Шу билан бир қаторда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг бошқа соҳаларида ҳам қувончли натижалар қўлга киритилди. Дон, сабзавот, қовун-тарвуз, узум, тухум, жун тайёрлаш юзасидан олинган социалистик мажбуриятлар ҳам ошириб бажарилди.

Фарғона деҳқонлари ҳеч қачон эришилган ютуқлар билан чегараланиб қолган эмаслар. Уларнинг нигоҳлари доимо янги уфқларни кўзлаган ва кўзлайверади. Биз олдимизда тағин ҳам катта ва масъулиятли вазифалар турганлигини юракдан ҳис қилган ҳолда, партия ва ҳукуматимизни ишонтириб айтамизки, Фарғона области коммунистлари, барча меҳнаткашлари КПСС XXIV съезди қарорларини изчиллик билан амалга ошириб, ҳалол ва фидокорона меҳнатлари билан эл-юрт, Ватан ва партия ишига садоқатларини амалда исбот этаверадилар.

◆ Фарғонанинг марду-майдон пахтакор-механизаторлари ҳосилдорликни анча оширдилар, машина теримида кескин ўзгариш ясадилар.

◆ Областнинг Қува, Охунбобоев районлари пахта тайёрлашда карвонбоши бўлдилар. Ўзбекистон ва Киров районлари меҳнаткашлари ҳам катта муваффақиятга эришдилар.

◆ Бу йил область колхоз ва совхозларида 45-50 центнерчи бригадалар сони ўтган йилдагидан анча кўпайди.

Фарғона областининг оқ тоғларини бунёд этишда кўпминг килограммчи теримчиларнинг ҳам ҳиссаси катта бўлди. Жўшқин юраги пахтадай оқ, беш қиррали чаноқлардан тўлиб-тошган кумуш пиёлани севиб, ардоқлаётган бу қувноқ қиз Охунбобоев районидаги А. Ниёзов номли совхознинг Большевик бўлимидаги 4-бригада кўпминг килограммчи теримчиси Шарофатхон Болтабоева.

Т. Камолиддинов фотоси.

КАРВОНБОШИ

Қува районида Димитров номли колхоз бор. Илғорлар йўқламасида кўзга ташланавермайдиган бу хўжалик шу йил сентябрнинг бошида бирдан оғизга тушиб қолди. Пахта тайёрлашнинг бориши ҳақида область газеталарида босилган сводкани кўрган одамлар ҳайрат ичида:

— Димитровнинг суръатини қара!

— Азаматлар отни тозаям қамчилашяпти-ку бу йил! деганини кўпчилик эшитган.

Бу олқишлар бежиз айтилмаганди. Колхоз ҳақиқатдан ҳам пахта териш ва давлатга топширишда областда карвонбошилик қилди. Сентябрнинг биринчи ўн кунлигидаёқ область партия комитети ва облисполкомининг кўчма Қизил байроғини олиб, пешқадам хўжаликлардан ҳам ўзиб кетди. Кунига 3,5-4 процент миқдорда пахта топшириб турилди. Бу ҳазилакам гапми. Худди шу суръат, шу фидокорлик билан димитровчилар областда биринчи бўлиб ғалаба рапортига қўл қўйишди. Сентябрнинг ўзидаёқ деярли минг гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 31,5 центнердан хирмон кўтариб, давлат омборларига 3 минг тоннадан зиёд қимматбаҳо хомашё уйилди.

Аммо, димитровчи деҳқонлар эришган ютуқлар билан қаноатланиб, тиниб-тинчиб юрадиган одамлардан эмас эди. Аввал баҳорданоқ далаларда куймаланиб юрган, ҳар бир туп ғўзани фарзандидек ардоқлаб, нечта гулу нечта кўсак тугганини ёддан биладиган бу одамлар ҳосилнинг чўғига қараб туриб: «Йўқ, марра 31,5 центнер эмас, 45 центнер бўлсин» дейишди. Сувчи Мансур Зокиров ҳам, механизатор Тоир Мансуров ҳам, колхоз раиси Абдурасул Юнусов, колхоз партия ташкилотининг секретари Хўжамберди Юсупов ҳам шу фикрни айтишди. План тўлган бўлса ҳам, ҳали пайкалларда оппоқ очилиб ётган пахталар, жилмайишга мойил ҳисобсиз кўсаклар уларни дадил гапиришга даъват этган эди.

Демак, янги марра — гектаридан 45 центнер! Бу шунчаки ваъда эмас, ҳар бир колхозчининг дилидан чиққан ҳақ сўз, азму қарор. Гапнинг очиғи, яқин-яқинларгача, яъни, олтмиш еттинчи йилгача бу хўжаликда ҳосилдорлик гектарига аранг 22-23 центнерни ташкил қиларди. Колхозчиларнинг боши хижолатдан чиқмасди. Шундан кейин ҳамқишлоқлар гапни битта жойга қўйишиб, пухта-пишиқ, ҳисоб-китобни ҳам яхши биладиган, уддабуро деҳқонни, яъни Абдурасул Юнусовни колхозга раис қилиб кўтаришди. Бевосита далада, ғўза парвариши билан банд бўладиган колхозчиларда ҳам гап кўп экан. Янги раис шуналардан чиқиб қолди. У соя-парварларга, енгил елпи ишга ўрганиб қолганларга ҳақиқий иш ўрнини-даласини кўрсатиб қўйди. Тажрибали деҳқонлар билан бамаслаҳат иш тутди, техникадан, сувдан, ўғитдан, унумли фойдаланиш қатъий қоидага айланди. Колхоз партия комитети билан правление илғорларни ҳам моддий, ҳам маънавий рағбатлантириш борасида изчил амалий тадбирларни амалга оширди. Бунинг самараси ўлароқ, пахта тайёрлаш плани йил сайин бажариладиган бўлиб қолди, ҳосилдорлик кескин ошди. Мана, бу йил улар 45 центнерлик маррани кўзлашяпти. Бу довондан ҳам бугун эрта ошилади. Ҳозир колхоз давлатга 4 минг тоннадан зиёд пахта сотди. Шу кунларда тўрт минггу юзинчи тонна томон дадил қадам ташланяпти. Бу, планга қўшимча минг тоннадан зиёд пахта топширилади, демакдир.

Биз областдаги бу карвонбоши колхознинг Муҳаммаджон Қўчқоров бошлиқ бригадасида бўлдик. Ўттиз беш ёшларга кирган бу тийрак деҳқон пахтадан рекорд хирмони кўтарган бригадирлардан. У елкасига кетмонни ташлаб, илк марта далага чиққанда, лабига ҳали устара тегмаган бўз бола эди. Суяги пахта пайкалларида қотди, кўзи пишди, охири бригадирликка сайланди.

Раҳмиддин Тиллабоев, Аҳмадали Мамадалиев, Собиржон Ҳожиматовлар бошлиқ бригадалар ҳам Қўчқоровдан қолишмайдиган ишбилармон деҳқонлардан экан. Улар бошқарган коллективлар ҳам 32-34 ўрнига 50 центнердан хирмон кўтаришиб, колхознинг улкан хирмонига баракали ҳисса қўшишди. Колхознинг маррага тез етишида дарғаларнинг ҳам улуши катта бўлди. Мавсум давомида 9 «зангори кема» пахтазорларда тинмай ишлади. 1.200 тоннадан кўп пахта агрегатлар билан териб олинди.

Гап бу йил колхоз кассасига тушадиган даромадга келганда, раис яйраб жилмайди.

— Пахтадан келадиган даромад ҳар йилиям яхши-ку, аммо, бу йил чўнг бўлади десам, ҳато қилмайман. Мана бунга қаранг, — раис А. Юнусов, ёнида турган чўт доналарини шақ-шуқ нари бери сура бошлади. — Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан пахтанинг ўзидан ярим миллион сўм кўп даромад қилибмиз. Ҳали қабул пунктларига ўн беш кунлар тинчлик бермаймиз!.. Энди мен сизга баъзи бир одамларимиз ойига қанча пул ишлаганини айтиб берай. Мана, Мансур ота Зокиров, Сувчи. Ойига 300 сўмдан туширибди. Ўтган йили 288 сўмданга тўғри келган экан... Хўш, Аҳмаджон Алимқулов бригадир. 330 сўмдан ойлик ишлабди. Тракторчи Юсуфжон Усмонов 280 сўмдан туширибди.

— Фан кандидатларининг маошига тенг-ку, — луқма ташладик.

Раис бош ирғаб маъқуллаган, фахр билан деди.

— Кишиларимиз чакки эмас. Ҳосилдорликни 22 центнердан бошлаб 45 центнерга етказган азаматларни нима деб аташ мумкин? Академик деб! Булар ўзимизнинг, колхозимизнинг академиклари!

Раиснинг содда, самимий гапларида фахр ва ифтихор оҳанглари жаранглаб кетди. У дур ундирган ҳамқишлоқлари ҳақида ҳар қанча фахрланиб гапирса ҳаққи бор эди.

О. ҲАКИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЮБИЛЕЙ ХИРМОНИ

Юбилей йили районимиз меҳнаткашлари учун ҳам масъулиятли, ҳам мароқли йил бўлди. Шунинг учун ҳам мароқли деяпмизки, миришкор пахтакорларимиз бу йил давлат омборларига 36 минг тонна қимматбаҳо хомашё топшириб, олинган социалистик мажбуриятни шараф билан адо этдилар. Тоғ этаклари, асосан шағалли майдонларда пахтадан ҳеч қачон бунчалик баракали хирмон кўтарилмаган эди. Биз бунга барча коммунистларнинг, районимиз колхоз ва совхозлари меҳнаткашларининг фидокорона меҳнатлари туфайли эришдик. Дадил айтиш мумкинки, районимиз меҳнаткашлари республикамиз ва Коммунистик партиямиз юбилей йили тўққизинчи беш йилликнинг аниқловчи йили мусобақасида имтиҳондан муваффақиятли ўтдилар. Баҳор ойларида бўлган қаттиқ ёмғир-сел ва дўл натижасида 3 минг гектар ерга чигит бутунлай қайта экилди, кўп майдонларнинг оласига эса уруғ қўл билан экиб чиқилди. Ғўза парвариши билан боғлиқ бўлган барча ишлар юксак агротехника қоидаларига риоя қилинган ҳолда ўз муддатларида юқори сифат билан ўтказилди. Натижада ҳамма майдонларда мўл ҳосил етиштирилди.

Районимиз хирмонига Ҳамроқул Турсунқулов номли колхоз аъзолари ўзларининг 5 минг тонналик хирмонлари билан барака киритдилар. Ильич номли колхоз эса ялпи ҳосилдорлик жиҳатдан райондаги қатор хўжаликларни ортда қолдириб кетди. Бу колхоз давлатга 5 минг 180 тоннадан зиёдроқ пахта топшириб қўшимча мажбуриятларни ҳам шараф билан адо этди. Райондаги Навоий номли хўжалик миришкорлари эришган муваффақият айниқса қувончли бўлди. Техникадан ғоят самарали фойдаланаётган бу хўжалик гектаридан 25 ўрнига 30 центнердан хирмон кўтарди. Ҳосилнинг асосий қисми терим агрегатлари билан йиғиб олинди.

Районимизда кейинги йилларда ажойиб пахта усталари етишиб чиққанлигини ҳам алоҳида таъкидлаб ўтмоқ керак. Булар орасида Ленин номли колхознинг коммунист Уммат Кўчиев, Сахатдин Ҳасанов, Зуфар Мухтобов, «Фарғона» совхозининг Туроббой Холматов, Ҳамиджон Ҳожиев, Димитров номли колхознинг Эркин Хатамов, Карл Маркс номли колхознинг Тошпўлат Назиров, Навоий номли колхознинг Холмат Тўхтаматов, Охунбобоев номли колхознинг Мамадали Шокиров каби машъаллари бор. Бу илғор бригадаларнинг пахтакорлари юбилей йилида ялпи пахта ҳосилдорлигини 40—45—50 центнерга етказишга эришдилар.

Энди навбат пахтадан бўшаган майдонларни шудгорлашга. Бир сўз билан айтганда, биз кузги-қишки тадбирларни муваффақиятли амалга ошириб, келгуси йил мўл ҳосили учун пухта замин тайёрлашнинг пайида бўламиз.

А. АКБАРОВ,
Фарғона район партия комитетининг биринчи секретари.

ТОШЛОҚДА БИТГАН ЖАВОҲИР

Совхозимиз меҳнат аҳли юбилей йилида катта хирмон яратиш иштиёқи билан зарбдорчасига ишлади. Юз берган табиий қийинчиликлар ўз вақтида бартараф қилиниб, барча пайкалларда мўлкўл ҳосил тўпланди. 10 октябрь куни областда биринчи бўлиб йиллик марра эгалланди. Гектаридан планда белгиланган 19,6 центнердан ҳосил йиғиштириб олган деҳқонларимиз 30 центнерлик маррани эгаллаш мажбуриятини қабул қилган эдилар. Дастлабки мажбурият ҳам шараф билан адо этилди. Бугун-эрта янги марра — 35 центнерлик довонни ҳам забт этамиз.

Чигит экилаётган майдонларимиз асосан дашт ва тошлоқ ерлардан иборат. Бу карталарда бунчалик ҳосил олиш осон иш эмаслиги яхши маълум. Лекин, инсон ақл-заковати, пахтакорлик шарафи ва аҳдга вафо қилиш барча қийинчиликларни енгяпти. Совхозларнинг бўлимлари ўртасида областда биринчи бўлиб ғалаба рапорти берган Куйбишев номли бўлим (бошқарувчиси Иброҳимжон Сиддиқов) пахтакорлари тошлоқ, кам қувват ҳисобланган 330 гектар майдондан ҳозиргача 40 центнердан жавоҳир териб олдилар. Бўлим азаматлари ҳосилдорликни 45 центнерга етказамиз дейишяпти.

Хўжалигимизнинг ўнлаб бригадалари ишчилари мислсиз жасорат, зўр ҳамжиҳатлик туфайли ҳар қачонгидан баракали хирмон ҳозирлаб, улуғ тўйни ёруғ юз билан кутиб олдилар. Собиржон Азимов, Тошмат Отабоев, Бегали Эргашев, Мамасиддиқ Абдураҳмонов, Тўрабой Холматов ва Маҳмуджон Мирзаев ўртоқлар бош бўлган бригадаларда ҳар гектар ердан олинган ҳосил 35-40 центнерданга айланди. Бу коллективларнинг «оқ олтин» ижодкорлари 45-50 центнерлик марра сари интиляптилар.

СССР 50 йиллиги, Победа, Ленинизм бўлимларининг марди-майдонлари ҳам пахта топширишда катта ютуқларни қўлга киритдилар. Совхозимизда пахта тайёрлаш йиллик плани 150 процентдан ошди. Саҳоватли заршуносларимиз йиғим-теримни давом эттирмоқдалар.

У. ЮНУСОВ,
Фарғона районидаги «Фарғона» совхозининг директори.

МЕХАНИЗАЦИЯ—ҚАНОТИМИЗ

Кейинги йилларда терим агрегати бункеридан 500 тонна ва ундан ошириб пахта тўкишга аҳд қилиб, ваъдасининг устидан чиқаётган дала гвардиячилар сафи тобора кўпаймоқда. Областимиз хўжаликларида ҳам бу ҳаракат йилдан йилга кенг қулоч отаётир. Кўплаб ҳамкасбларимнинг айтойдил меҳнати, шижоати билан 500-600 тоннадан дурдона териб, эл хирмонига барака киритяпти, катта-ю кичикнинг чексиз ҳурмат-эътиборига сазовор бўлмоқда.

Мен бу йилги йиғим-терим мавсуми олдидан тўрт қаторли терим машинаси бункеридан 500 тоннадан пахта тўкишга сўз берганлигимни айтиб, областимиз механизаторларига қарата мурожаат қилдим. Чақириғимга ўнлаб йигит-қизлар қўшилди. Улар ҳам ваъдаларига вафо қилиш учун юбилей олди вахтасида қизғин ишладилар. Серқуёш диёримизда юбилей тантаналари давом этаётган кунларда ўз мажбуриятимни шараф билан бажардим.

Колхозимиз пахта пайкалларида 14 та терим агрегати унумли ишлади. Тиркашали Тошматов, Эшматали Ҳакимов сингари серғайрат ҳамкасбларим ҳам 1,5-2 мавсум нормасини адо этдилар. Хўжалигимизда 1235 тонна пахта «зангори кема»лар билан териб олиниб, бу соҳадаги йиллик план анча ортиғи билан уддаланди.

Коллективимизнинг қутлуғ сана олдидан эришган ютуқлари ҳам чакки бўлмади. Гектаридан 40 центнердан юқори сортли пахта йиғиштириб олдик. Шуниси қувончлики, бригадамизда етиштирилган ҳосилнинг асосий қисми пўлат этаклардан тўкилди.

Эришилган ютуқлар чегара эмас. Шахсан ўзим яна 50 тонна «оқ олтин» териб беришга қатъий аҳд қилдим. Сўзимнинг устидан албатта чиқаман. Бригадамизда ҳосилдорликни гектар бошига 45 центнерга етказамиз.

Неъматжон МАЛИКОВ,
Тошлоқ районидаги Ленин номли колхознинг комплекс механизациялашган бригадаси бошлиғи.

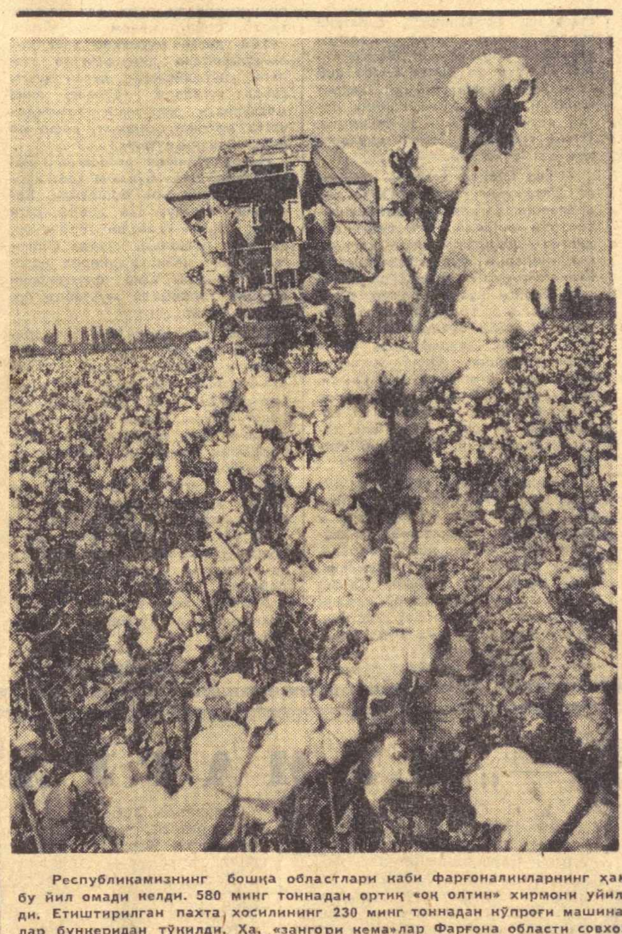

Республикамизнинг бошқа областлари каби фарғоналикларнинг ҳам бу йил омади келди. 580 минг тоннадан ортиқ «оқ олтин» хирмони уйилди. Етиштирилган пахта хосилининг 230 минг тоннадан кўпроғи машиналар бункеридан тўкилди. Ҳа, «зангори кема»лар Фарғона области совхоз ва колхозлари деҳқонларига қанот бўлди. Суратда: фото мухбиримиз Ж. Тўраев мавсумда область хўжаликларининг бирида машина теримини объективга туширган пайти акс этган.

ФАКТЛАР... РАҚАМЛАР...

✦ Фарғона пахтакорлари улкан маррани эгалладилар. Ватан хирмонига 580 минг тонна «оқ олтин» тўкдилар. Бу йиллик планда белгиланганидан 70 минг тонна кўп.

✦ Қува райони областда биринчи бўлиб пахта тайёрлаш планини бажарди ва бугунги кунда эл хирмонига 55 минг тонна «оқ олтин» уйиб, юксак социалистик мажбуриятларини ҳам шараф билан адо этди.

✦ 40-50 центнерчилик ҳаракати областда кенг қанот ёйди. Қува районидаги барча хўжаликлар, Охунбобоев, Ленинград, Фарғона, Киров, Ўзбекистон районларидаги юзлаб пахтачилик бригадалари 40-45 центнердан хирмон кўтарди. Уларнинг эндиги марраси — 50 центнер.

✦ Область ғаллакорлари 25 минг тоннадан зиёд дон топшириб йиллик планларини ошириб бажардилар.

✦ Область чорвадорлари ва паррандабоқарлари қабул пунктларига 10911 тонна гўшт, 45 минг тоннадан зиёд сут, 59 миллион дона тухум етказиб бериб ваъдага вафо қилдилар.

✦ Область сабзавоткорлари 95 минг тоннадан зиёд сабзавот маҳсулотлари етказиб бериб, йиллик планларини ошириб бажардилар.

✦ Область соҳибкор ва боғбонлари шаҳарликлар дастурхонига 15 минг тоннадан зиёд ҳўл мева, деярли 14 минг тонна узум, 23816 тоннадан кўпроқ қовун-тарвуз етказиб бериб ўз сўзларининг устидан чиқдилар.

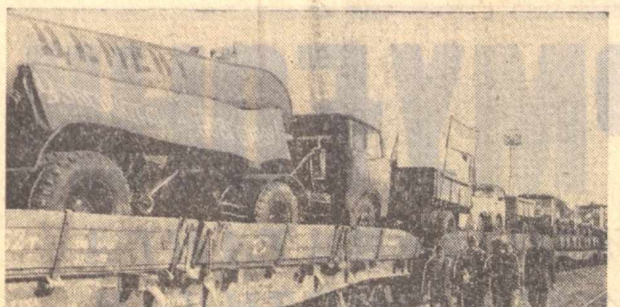

ЎЗБЕКИСТОН — НОВГОРОД

ҚАРДОШЛИК НАМУНАСИ

Сув хўжалиги қурилиши ва суғориш системалари, зовур системаларидан фойдаланишда катта тажриба орттирган Ўзбекистон мелиораторлари қоратупроқ бўлмаган ерлар унумдорлигини оширишда новгородлик деҳқонларга қардошларча ёрдам кўрсатишга қарор қилдилар. Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигида ишлаб чиқилган тадбирларга КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «РСФСР қоратупроқ бўлмаган зонаси қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш чоралари тўғрисида»ги қарори асос қилиб олинди.

Сув хўжалиги ходимлари Новгород областидаги колхоз ва совхозлар учун кўп қурилиш ва ер қазиш-текислаш ишларини бажаришни мўлжаллаяптилар. Даставвал бу ишлар тупроқ захланиб кетиб, деҳқончилик ҳосили пасайган Холм районида бошланади. Жумладан катта-катта ер ости коллектор-зовур системалари қуриш йўли билан далаларнинг захи қочирилди. Экинзорлар хандаққа ётқизилган трубалар воситасида, шланг орқали ёки ёмғирлаш орқали суғорилади. Шу район хўжаликларига кўкламгача дон ва сабзавот экиш учун дастлабки беш юз гектар ерни тайёрлаш мўлжалланади. «Узгипроводхоз» институтининг ходимлари группаси тадқиқот ишлари олиб бориш ишлари учун бу ерга келади.

Мелиораторлар Новгород областининг Шимс посёлкасида Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига қарашли «Водспецремонт» трестининг ихтисослаштирилган ва механизациялашган «Тошкент-1» кўчма колоннасини вужудга келтирадилар. Бу ерда ёрдамчи цехлари, гаражи бўлган ремонт устахонаси бўлади, гидромеханизаторлар учун уй-жойлар қурилади. Ҳозир механизациялашган кўчма колонна учун машина-ускуналар ва материаллар ортган поезд тайёрланмоқда. Шу эшелон билан бир группа мутахассислар ҳам жўнайди. Айни маҳалда қурувчилар базасини тиклаш билан бирга ерлар текисланиб, ариқлар ва зовурлар ўтказила бошлайди.

Суратларда: чапдан ўнгга — кўчма колонна бошлиғи В. Мимидиминов, шофер А. Петренчук, автокранчилардан В. Яригин билан Р. Ибатуллин, монтажчи-слесарь Р. Бигиев ва монтажчилар бригадаси бошлиғи А. Митурис; қадимги Новгород тупроғида мелиорация ишларини олиб боришда республикамиз мутахассисларига бу техникалар кўп иш беради.

Р. Шамсутдинов фотолари. (ЎзТАГ).

РАҲМАТ, АЗИЗЛАР!

- Румин ёзувчиси — Ўзбекистон колхозининг аъзоси
- Мен қандай қилиб ўзбек бўлиб қолдим
- Нарпай — Зинкенинг иккинчи она юрти
- Абдурасул Жўраевнинг румин ўғли

В. И. Ленин номли колхоз аъзолари румин ёзувчиси Харалаиб Зинкени ўз оила аъзосидек самимий кутиб олдилар. Мана шу учрашувда унга тантанали равишда шу хўжаликнинг аъзоси деган ном — колхоз меҳнат дафтарчаси берилди.

Оғир уруш йилларида колхозчилар оиласи ҳақиқатда уни бағрига олиб, бошпана берди. Урушнинг аёвсиз бўронли йилларида ота уйидан жудо этилган. румин ўспирини ўзбек диёрида колхозчи чўпон Абдурасул Жўраев уйидан паноҳ топди. Бўлғуси ёзувчи Нарпай районидаги колхозда балоғатга етди. Тутинган отаси билан бирга колхоз чорвасини боқди, пахта терди, бошқа ишларни бажарди.

Ҳозир Х. Зинке — 10 та роман автори, ўз мамлакатида ҳурматли, хизмат кўрсатган кишидир. У катта адабий, ижтимоий иш олиб боради. Ёзувчи даҳшатли уруш йилларида қучоғини очиб, ғамхўрлик кўрсатган ўзбек диёридаги меҳрибон кишиларни ҳеч қачон унутмайди.

— Кўз ёши тўкиш эркакларга муносиб эмас деб ўйлардим, — деди Харалаиб Зинке. — Лекин қиёфаси бутунлай ўзгарган таниш далаларни, қалбимга абадий яқин бўлиб қолган колхоз қишлоғини яна кўрганимда кўзларимга беихтиёр ёш келади, лекин ўзимни аранг босиб оламан. Ўша оғир йилларда қийинчилик билан топилган бир бурда нонларини мен билан баҳам кўрган шу ажойиб оддий кишиларни асло унутиб бўладими?.. Йўқ, унутиб бўлмайди.

Румин ёзувчиси туз ичган ерига салом бериб, уларга «раҳмат азизлар!» демоқда. У ўз ҳаётининг мана шу машаққатли ва порлоқ даврини «Мен қандай қилиб ўзбек бўлиб қолдим» деган китобида ҳикоя қилиб берган. «Юртдошлари» — нарпайлик колхозчилар билан учрашганда у шу китобдан парчалар ўқиб берди.

А. БАРАНОВ,
ЎзТАГ мухбири.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00—МОСКВА. 18.05 — ТОШКЕНТ. 18.15 — Кинофильм. 18.30 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 19.00 — Миллионлар ленинча университети. 19.15 — **«Ахборот».** 19.30 — **Қорақалпоғистон АССР ташкил топган куннинг 50 йиллигига бағишланган кўрсатув** (Москва). 20.00 — **Ленин ва Ўзбекистон** (телефильм). 20.50 — **«Ахборот».** 21.10 — Лирика кечаси. 22.00 —МОСКВА. **«Вақт».** 22.30 — **Хоккей:** «КРИЛЬЯ СОВЕТОВ» — «ХИМИК». ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 18.05 — МОСКВА. 18.35 — Планетамиз ёшлари. 19.05 — Янгиликлар. 19.15 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 19.30 — «Здоровье» (Тошкент). 20.00 — Дўстларимиз табассуми. 22.00 — ТОШКЕНТ. КПСС XXIV съезди қарорлари—амалда. 22.30 — **Марҳабо, талантлар.** Сирдарё область. (Такрорий кўрсатув). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — ТОШКЕНТ. 19.30 — Белгиловчи йил вахтасида. 20.05 — Фильм-концерт. 20.35 — Тошкент янгиликлари. 20.50 — Ҳужжатли фильм. 21.25 — **Ока ўғлони** (телефильмнинг 2-серияси).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 20/XI да **Тановар**, 21/XI да **Лайли ва Мажнун.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 20/XI да **Абу Райҳон Беруний,** 21/XI да **Ҳаёт шами.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 20/XI да **Ҳижрон,** 21/XI да **Ужарлар,** 22 /XI да **Хонума хоним.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 20/XI да **Биринчи бўса** (16.00).

КИНО

Софдил — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Қора ботинкали новча киши — «ДРУЖБА», «ҚОЗОҒИСТОН» (тоқ соатларда); «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли, «ВОСТОК», «МОСКВА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Шимол рапсодияси — «НУКУС» (11.00, 21.00), **Митти қайиқча** (кундуз ва кечқурун).

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА
27 ноябрь кеч соат 7 яримда
400-МАРТА
УЙҒУНнинг
«ПАРВОНА»
(3 пардали) ДРАМАСИ НАМОЙИШ ҚИЛИНАДИ

Режиссёр — Ўзбекистон ССР халқ артисти Ш. ҚАЮМОВ.

Рассом — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган саноат арбоби Г. А. ВИЗЕЛЬ.

ҚАТНАШАДИЛАР: Ўзбекистон ССР халқ артистлари: И. БОЛТАЕВА, З. САДРИЕВА, Ж. ТОЖИЕВ;

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: Р. ИБРОҲИМОВ, Ё. АҲМЕДОВ, О. ЮНУСОВ ва артистка Р. АҲМЕДОВА.

Касса эрталаб соат 10 дан очиқ.

Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинади.

спорт

ФУТБОЛ

Бугун Сочи шаҳрида иккинчи лиганинг «Металлист» (Харьков), «Шахтер» (Қарағанда), «Терек» (Грозний), «Янгиер», «Олға» (Фрунзе) ва «Рубин» (Қозон) каби пешқадам командалари финал мусобақасини бошлайдилар. Биринчи группада қатнашиш имкониятини берувчи уч йўлланма учун баҳс юритаётган бу коллективлар орасида «Янгиер» командаси ҳам борлиги республикамиз футбол ишқибозларини қувонтириши табиий. Чўлқуварлар шаҳри футболчилари ярим финалда сўнгги ўйинни ўзлари билан баббаравар очко тўплаган Горький шаҳрининг «Волга» командаси билан ўтказишди. Янгиерликлар бу учрашувда рақиблар дарвозасига жавобсиз қўш тўп киритиб, йўлланма учун жиддий даъвогар эканликларини кўрсата олдилар.

ШАХМАТ

Жаҳон шахмат тожи даъвогарлари Карпов билан Корчной ўртасида бугун сўнгги учрашув бўлади. Шахмат муҳлислари 23-партияда Корчной оқда ўйнаш ҳуқуқидан фойдаланиб, ҳисобни тенглаштиришга ҳаракат қилса керак деб ўйлашган эди. Аммо, дебютдан сўнг бир қанча доналар алмашилгач, вазият анча соддалашиб қолди. 30-юришга бориб томонлар дурангга келишдилар. Шундай қилиб, охирги ўйинни оқда бошлайдиган Карпов 3:2 ҳисобида олдинда.

ХОККЕЙ

Тошкентнинг «Бинокор» командаси «Южний Урал» (Орск) хоккейчилари билан такрорий ўйинда 6:4 ҳисобида ғалабага эришди. 12 имкониятдан ўн очко тўплаган бинокорчилар иккинчи группанинг (Шарқий зона) пешқадамлари сафига чиқиб олдилар.

Мамлакат олий лига командалари эса биринчи давра ўйинларини тугатишди. Тўққиз ўйиннинг ҳаммасида ғалабага эришган ЦСКА хоккейчилари 18 очко тўплаб, турнир жадвалининг энг юқори поғонасини эгаллаб туришибди.

БОКС

Спорт жамиятлари ва идоралар терма командалари ўртасида Олмаотада СССР кубоги учун мусобақалар бошланди. Бу ерга мамлакатимизнинг 170 дан ортиқ кучли боксчилари йиғилишган. Улар орасида республикамиз вакиллари ҳам бор. А. Қодирохунов ака-ука Муллаевлар, В. Желнов, А. Ли, А. Гуҳарбоқиев, В. Куришко ва бошқалар турли командалар составида куч синашаётирлар. Чунончи, тошкентлик Асад Гуҳарбоқиев энг енгил вазнли боксчилар «жанги»да ёшлар ўртасида Европа чемпиони А. Ткаченкога ютқазиб қўйди. Шунга қарамай, армиячилар терма командаси динамочиларни 18:15 ҳисобида мағлубиятга учрата олди.

ҲИСЛАРИМ

Саида ЗУННУНОВА

(ДОСТОНДАН ПАРЧА)

Бу азим дарёда оқади ҳислар
Безовта қалбларни кифтида тутиб.
Унинг тўлқинига шўнғиш кўзлайман
Ҳаловат, тинчимни бутун унутиб.
Мен шу дарёдан туйдим илк марта
Оламни чулғашга қодир эрк исин.
Лермонтовнинг шикаста, ўтли туйғусин,
Пушкин буюклигини.
Ғафур Ғуломнинг
Юлдузлардан қуйилгандек тиниқ кулгусин.

* * *

Чиллаки чумак уриб, олмаларга ранг кирди,
Марғилон бозорлари тўлди анвойи исга.
Анжирларнинг юзига офтоб зарҳал югуртди,
Наманганнинг боғлари ўхшаб кетди атласга.
Бу водийнинг ошиғи Ғафур Ғулом қайдасиз,
Давраларда соғиниб, қўмсаб қолди
ошнолар.
Андижон йўлларида қайта бўлиб пайдо сиз,
Ғазалларга кўмсангиз бу ғазал ташналарин.
Ўзи эккан олманинг шохлари ларзон бўлиб,
Абадиятга кетган Ойбекнинг бош устида.
Чаманлар ҳам йиғлади бир абри найсон бўлиб
Етуклик чимирилган манглаю қош устида.
Шайх оғанинг сочларин жингаласин сўнгги бор
Еллар силаганида қиш эди, совуқ эди.
Сигарета қисилган лабларда кулки, виқор
Қанчалар суюк эди ҳам чиндан буюк эди.
Не бахтки, суҳбатидан бўлган эдим
баҳраманд,
Не бахтки, шеърларимга тушганди назарлари.
Бугун уларни қўмсар кўҳна Шошу
Самарқанд,
Шафтоли ҳиди тутган Марғилон бозорлари.
Ана, дарё оқмоқда тўлқинлари эшилиб,
Соҳилида мен гирён эслайман устозларни.
Улар ҳам кетди энди шу дарёга қўшилиб,
Аммо, жаранглаб турар ҳеч ўлмас овозлари.

* * *

Мендан сўрадингиз таржимаи ҳол,
Ҳам ҳайрон турибсиз нени сўзлар деб.
Яна бир афзалроқ тақдир кўзлар деб
Зинҳору базинҳор қилмангиз хаёл.
Сира бош тортмайман жавоб бермакдан,
Бошқа бир андиша, хиралик ҳам йўқ.
Ўз йўлимдан доим кўнглим, кўзим тўқ,
Аммо сўз бошладим ҳисоб бермакдан.
Мен сизга кўрсатдим қутлуғ дарёни,
Ризқим ҳам ҳисларим унга сочилган.
Дардим, армонларим унда очилган,
Ларзага солгундек ғофил дунёни.
Туйғулардан эрур бу дарё суви,
Қатраси тақдирдир, қатраси заҳмат.
У оби ҳаётдир, у оби раҳмат,
Не-не ғуборларни кетади ювиб.
Мени тарк этмади истак муқаддас,
Эритилган бир томчи олмосдек бўлиб,
Куй бўлиб, нур бўлиб ва кулиб-кулиб
Унинг тўлқинига томиб кетсам, бас.

* * *

Кишанлар қисарди билагимнимас,
нақ юрагимни
Хўрликлардан эдим тупроқ қатида
Бутун унутаёзган тилакларимни
Илк бор эшитганман
Россиядан эсган ел қанотларида.
Таржимаи ҳолим шундай қисқаси,
Энг олий бахтимдир инсонлик шаъним.
Йўлларимда энди гул, шуъла иси,
Шу қудратли Ватан менинг Ватаним.
Йигирма ёшдайдим улуғ партиям
Ёруғ ҳисларимни олганда кутиб.
Одил ва меҳрибон нигоҳидан бир дам
Нари бўлганим йўқ,
У берган таълимни байроқдай тутиб.
Баҳорлар балқиган кўчалар учун,
Алёр жаранглаган кечалар учун
Боламнинг тинч, ширин уйқуси учун,
Мени сархуш қилган кулгуси учун,
Юртдан-юртга ошган куйларим учун,
Тубанлик сиғмаган ўйларим учун
Доим таъзимдаман.
Бахт, ноним ҳалол,
Ана шундай менда таржимаи ҳол.
Ёруғ мактабларда ақлим улғайди,
Мурғак шеърларимга кўчди ҳисларим.
Кўзларимда олам нурга чулғанди,
Ўша шеърлар менинг йўлим-изларим.
Бир гўдак ўйлари, текис, нораста,
Тупроқда ҳам ғубор кўрмаган кўзлар.
Олам ҳам, одам ҳам унда ораста,
Сут ҳиди кетмаган тилда чулдираб
Сут каби покиза ҳислардан сўзлар.
Ўша шеърлар менинг йўлим-изларим,
Таржимаи ҳолимдир ўша ҳисларим.

ЛАЗЕРНИНГ БАҲОДИР «ЮРАГИ»

Биринчи лазер нурини пайдо қилган лаълнинг муносиб сафдошлари — жуда катта энергиянинг ёруғлик импульсларини чиқаришга қодир алоҳида шиша турлари пайдо бўлди.

Одатда лазерларда лаъл таёқча бир лаҳза газ разрядли лампанинг кучли чақнаши билан ёритилади. Шунинг натижасида таёқчанинг кристалл панжарасида катта энергия йиғилади ва у маълум спектрдаги кучли ёруғлик нурланиши тарзида бир томонга чиқа бошлайди. Тадқиқотчилар янада кучли нурланиш бера олиши мумкин бўлган моддаларни мана шу физик ҳодисага асосланиб излайдилар.

Таркибида нодир кимёвий нурлар тутувчи ҳар хил составдаги шишалар лабораторияларда узоқ вақт синаб кўрилди. Кучли ёруғлик импульси оқимини ҳосил қилишга қодир материалларнинг оригинал композициялари олинди.

Квант электроника тараққиётининг ташаббусчилари — москвалик олимлар люминесценция — кўпгина шиша навлари шуълаланишини тадқиқ этиб, кимёвий элементларни тегишлича танлаш йўли билан «энергия алмашинувини» тезлаштириш мумкин деган хулосага келдилар.

Шундай қилиб изланиш кашшофлари қўлида фосфор, натрий ва литий атомларидан тузилган шаффоф таёқчалар ярқирай бошлади. Улар илгари олинган силикат шишаларга ўхшамай, спектр нурланиши кўнгилдагидек жуда камбар ва кучайтириш коэффициенти тўрт баравар каттадир.

Олимлар натрий ва бор фосфатлари асосида самарали лазер шишаларини ҳам ишлаб чиқдилар. Бундай шишалар жуда яхши термооптик хоссаларга эга бўлиб, лазер қурилмаларидан фойдаланишни ниҳоятда пухталаштирди.

Фосфат шиша ниҳоятда барқарор ишлайди, махсус ёруғлик фильтрларига эҳтиёж сезмайди ва шу орқали лазер қурилмаси билан ишлашни соддалаштиради.

Фосфат шиша авторлари — СССР Фанлар академияси Н. С. Курнаков номли умумий ва ноорганик кимё институти, радиотехника ва электроника институтининг коллективлари ҳамда Литкари оптик шиша заводининг мутахассисларидир. Шундай қилиб олимлар билан ишлаб чиқариш ходимларининг ҳамдўстлиги лазер техникаси учун хоссаси белгилаб қўйилган янги материаллар муваффақиятли яратилишига ёрдам берди.

А. ПРЕСНЯКОВ.
(ТАСС).

Москва.

АХЛОҚ ВА ОДОБ

ОИЛА МАСЪУЛИЯТИ

— Жон болам, йўқ дема, кўзим тириклигида сенинг бошингни ҳам иккита қилсам деб эртаю-кеч ўйлаганим-ўйлаган, — деди кампир кўз ёшини дока рўмолининг учи билан артаркан.

Она-боланинг суҳбати шу ерга етганида Ўктамжон бўғилиб кетди. Қўлидаги чойни ҳўплаб, пиёлани дастурхонга қўйди.

— Яна ўша гапми, ойижон? — деди у ўзини зўрға босиб. Тўй бўлса қочмас, аввал...

— Нима, — аввал?! Ўқиш бўлса ўз йўлига, тўй ўз йўлига, — ўғлининг сўзини чўрт кесди она. — Иморат битай деб қолди. Келиннинг сарпоси ҳам бут. Яна сенга нима етишмайди?! Отаонанг, азамат акаларинг, тоғаларинг мил-мил қилиб тўй қиламиз деб туришса-ю... Бундоқ кўзим тириклигида...

— Ойижон, мени тушунинг, уйланишга ҳали тайёр эмасман. Ўқияпман. Олдинда ҳарбий хизмат, ундан сўнг институт йўллаган жойга бориб ишлайман. Қўлимдан иш келадиган, оила тебратадиган даражага келганимдан сўнг майли. Ҳозир бировнинг боласининг бошини боғлаб қўйиб нима қиламан...

— Сен тенгилар қўша-қўша фарзанд кўришди. Узоққа борма, ана ўртоғинг Иброҳим хайҳуй демай икки ўғилли бўлиб олди.

Ўктамжон ялт этиб онасига қаради-ю, дилидагини тилига чиқармай ичига ютди. «Иброҳимга ўхшаб уйланадиган бўлсам, уйланмай қўйдим» деб шартта айтмоқчи эди, минг қилса ҳам она. Онанинг юзига терс қараб бўлармиди, ўзини тутди. Тутди-ю, хаёли яна Иброҳимга кетди. Онаси уйлантираман деб қисталанг қилган кезларда у ҳам студент эди. Ўғлининг раъйига қарамади, дангиллатиб тўй қилди онаси. Бўлғувси қайлиғлар ЗАГСдагина учрашишди. Афсуски, тотув кунлар оз бўлди. Эр-хотин орасида аччиқ-қуруқ сўзлар ўтди. Йигит умр йўлдошининг ёнини олиб гапирган кезларида оғзидаги оғзида қоларди:

— Маҳаллама-маҳалла изғиб қиз топган ҳам, жарақ-жарақ пул харжлаб тўй қилган ҳам, оила тебратаётган ҳам мен бўламан. Сен аралашма, хотининг измимда юрса юргани, юрмаса дарвоза очиқ, деб юборди онаси. Иброҳимжоннинг фикри бўлинди. Имтиҳонларини топширолмай қайтган кунлари бўлди. Шу орада икки фарзанд ҳам туғилди. Болаларга у керак, бу керак. Ҳаммасини онасига айтолмаса, айтса таъна-ю, дошномларга қолса...

Иброҳимжон ҳарбий хизматга чақирилиб қолди...

Дарвоза очилиб Иброҳимжоннинг онаси Марям хола кўринди. «Совчиликка боришга маслаҳатлашиб қўйишган чоғи» кўнглидан ўтказди Ўктам.

— Хуш кўрдик Марямхон, келинг, — Ўктамжоннинг онаси шундай деганини билади, Марям хола енгини кўзига босиб ҳўнграб юборди.

— Тинчликми? Яна нима гап?

— Кеча Иброҳимжондан хат келувди, — деди ўзини зўрға босиб у. Унда келиннинг номи тилга олинмабди. «Кетганига бир ярим йил бўлса-ю, на номимни атаса на боласининг суратини сўраса. Мен унинг соясида сарғайиб ўтираманми? Менга ундай бемеҳр эр керак эмас» деб келиним қўшниларимга ҳасрат қилибди. Кейин кўч-кўлонини ортиб кетиб қолди. Эшитишимча, ўғлим тушмагур бошқа қизларга ҳам хат ёзиб юрганмиш...

— Гап буёқда денг, — суҳбатга Ўктамнинг отаси Обид ака аралашди. Ёлғизим ўзидан кўпайсин, тўй қиламан, деб туриб олдингиз, ўзбилармонлик қилдингиз, ёшларни учраштирмадингиз, Ўғлингизни кўнглини сўрамадингиз. Эндиги кўз-ёш бекор, синглим. Аёлдир, эркакдир оила тебратишга тайёр бўлиши керак. Ўғлингиз ҳали етилмаганди. Мени тўғри тушунинг. Оила қуришга мукаммал етилмаганди... Онаси, ҳа узоққа борма, шундан хулоса чиқариб олавер. Ўғлингни ўз холига қўй, — деди Обид ака аёлига қараб ва кўчага чиқиб кетди.

Ҳа, йигит борки, унинг дил тўрида ардоқли бир ёр тасвири бор. Йигит камол топган сари у тасвир ҳам тиниқлашиб, ёр фазилатлари ойдинлашиб боради, қайси қизга кўзи тушмасин, уни қалбидаги сиймо билан таққослаб кўради, қизлар чаманидан доимо шу вафодор дўстини, жуфти ҳалолини, умр йўлдошини излайди. Шу дилдаги ёр топилгунча у ўзини шу гўзал сиймога ёр бўлишга чоғлайди. Ўқийди, ҳунар ўрганади, дўст-ёр орттиради, мустақил ҳаётга тайёрланади.

Йигит, қалбидаги мунис қиз, бўлажак келинчи?! Оила масъулияти унинг зиммасига ҳам йигитникидан кам вазифа юкламайди. Умр йўлдошингизнинг бор-йўғини кўтараоласизми, бирини икки қилиб, камчилигини яшириб, яхшилигини ошираоласизми, деган оддий вазифадан тортиб, унинг орзу-умидлари сари елкама-елка туриб собит қадам ташлайоласизми, деган мураккаб ҳаёт муаммоларигача зиммангизда эканини унутмайсизми, деган ҳақли савол туғилади. Демак, оила масъулияти ҳар икки томондан катта матонат, садоқат, вафо ва фидойиликни кутади.

Никоҳ тўйининг эртасигаёқ ёшлар турмушида бўлакча ҳаёт қурталари ниш ура бошлайди. Кечагина тенгқурлари даврасидаги йигит бугун севимли ёрига эр, қадрдон ота-онаси кўзида уйланган ўғил, қайнота-қайнона назарида жондан азиз фарзандини ишониб топширган мўътабар ёр, азамат йигит...

Ота-онаси, қариндош-уруғларини бир кафтида, умр йўлдошини иккинчи кафтида тутиб, унинг ота-онасини ҳам ўз яқинларидек ардоқлаган куёв ҳаётда ютади, фақат олқиш олади. Куёв янги оиланинг ҳаёт денгизи сари сузиб бораётган кемасини хушёрлик ва меҳрибонлик билан бошқарса келинга янги одамлар орасида яшаш енгилроқ бўлади. Ҳа, эр севган хотинни эл севармиш.

Бу ва бунинг каби юқоридаги фикр-мулоҳазалар оила бошлиғи зиммасидаги масъулиятларнинг дебочаси, холос.

Дўппини тиззага қўйиб ўйлаб боқингчи, оила қуришга тайёрмисиз, йигит.

Саодат ШАМСИЕВА.

ИҚТИСОДЧИЛАР АНЖУМАНИ

Бугун Тошкент халқ хўжалиги институтида ирригацияга капитал маблағ сарфлашнинг самарадорлигини ошириш масалаларини муҳокама қилишга бағишланган III Бутуниттифоқ олий ўқув юртлараро илмий конференция иш бошлайди. Унинг ишида қардош республикалардан келган йирик иқтисодчи олимлар, илмий-тадқиқот, лойиҳалаш ва бошқа ташкилотларнинг вакиллари қатнашадилар. Конференцияда юздан ошиқ доклад тингланади. Аграр иқтисодчиларнинг бу анжумани 22 ноябрда якунланади.

Н. СОАТОВ,
Тошкент халқ хўжалиги институтининг лабораторияси мудири.

ТЕАТР

„ЖУМАГУЛ"

Қ. С. Станиславский номидаги Қорақалпоғистон давлат музикали драма театри коллективи Қорақалпоғистон АССР халқ ёзувчиси, Ҳамза ва Беруний мукофотлари лауреати Т. Қоипбергановнинг «Қорақалпоқ қизи» романи асосида «Жумагул» музикали драмасини саҳналаштириб, томошабинлар ҳукмига ҳавола қилди. Асарда Совет ҳокимияти йилларида оддий деҳқон қизининг коммунистлар бошчилигида босиб ўтган нурли йўли, ўзи ва барча халқ бахт-саодати учун олиб борган кураши тўғрисида ҳикоя қилинади.

Спектакль Ўзбекистон ССР халқ артисти, театрнинг бош режиссери, Бердах номли мукофот лауреати К. Абдураимов ва Қорақалпоғистон АССРда хизмат кўрсатган артист Р. Тўраниёзов томонидан саҳналаштирилган. Асарда бош ролни ўйнаган талантли артист Т. Айтимбетова томошабинлар олқишига сазовор бўлаётир. Спектаклдаги музикаларни Қорақалпоғистоннинг кекса композитори А. Халимов ёзган, театрнинг бош рассоми И. Алибеков эса саҳналарни дид билан безатаолган.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси, Қорақалпоғистон АССР ва Қорақалпоғистон область партия ташкилотининг ярим асрлик юбилейига бағишлаб қўйилаётган асар ва унинг ижрочилари кенг томошабинлар томонидан қизғин кутиб олинаётир.

Суратда: спектаклдан саҳна. (Чапдан) Конигул ролида — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ва Қорақалпоғистон АССР халқ артисти Саодат Юсупова, Нурим — артист Х. Аймбетов, Қуттибой — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ва Қорақалпоғистон АССР халқ артисти Х. Сапаров.

Р. Саидов фотоси.

ТОШКЕНТ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИНСТИТУТИ
1975 йил учун қуйидаги мутахассисликлар бўйича
СИРТҚИ АСПИРАНТУРАГА ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

биохимия, ўсимликлар физиологияси, умумий деҳқончилик, тупроқшунослик, агрохимия, тутчилик, ўсимликшунослик (пахтачилик), фитопатология, ўрмон мелиорацияси агрохимияси, иқтисод, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини планлаштириш ва бошқаришни ташкил этиш, бухгалтерия ҳисоби, математик методлар ва ҳисоблаш техникаси.

КИРУВЧИЛАР: махсус предметдан, КПСС тарихидан ва чет тилларининг биридан олий ўқув юрти программаси ҳажмида имтиҳон топширадилар.

Аспирантурага кириш ҳақидаги ариза институт ректори номига ёзилиб қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилсин: диплом нусхаси (тасдиқланган) ва зачёт дафтарчасидан кўчирма, сўнгги иш жойидан характеристика, автобиография, 6х9 см. катталикдаги фотосурат билан кадрлар ҳисоби бўйича шахсий варақа, эълон қилинган илмий ишлар рўйхати ёки реферат, меҳнат дафтарчасидан кўчирма (иш жойидан тасдиқланган), аспирантурада ўқиши мумкинлиги кўрсатилган 286-формадаги медицина справкаси.

ҲУЖЖАТЛАР — 30 декабргача қабул қилинади.

КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИ—10 январдан бошланади.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: 7002152, «Институт» алоқа бўлими, Тошкент область, Оржоникидзе райони, телефон: 62-33-01.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — Орган ЦК Компартии Узбекистана Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ✱ ТЕЛЕФОНЛАР Эълонлар — 338142; коммутатор — 330249 дан 330258 гача.

Р. 04370. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. А. — 271.